

UCHWAŁA NR LIV/1100/18

RADY MIASTA KATOWICE

z dnia 22 marca 2018 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji „Gminnego programu wspierania rodziny na lata 2015 - 2017” za 2017 rok.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r., poz.1875 z późn.zm.) oraz art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r., poz. 697 z późn. zm.) w wykonaniu uchwały nr LVI/1312/14 Rady Miasta Katowice z dnia 29 października 2014 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego programu wspierania rodziny na lata 2015-2017”

**Rada Miasta Katowice
uchwała:**

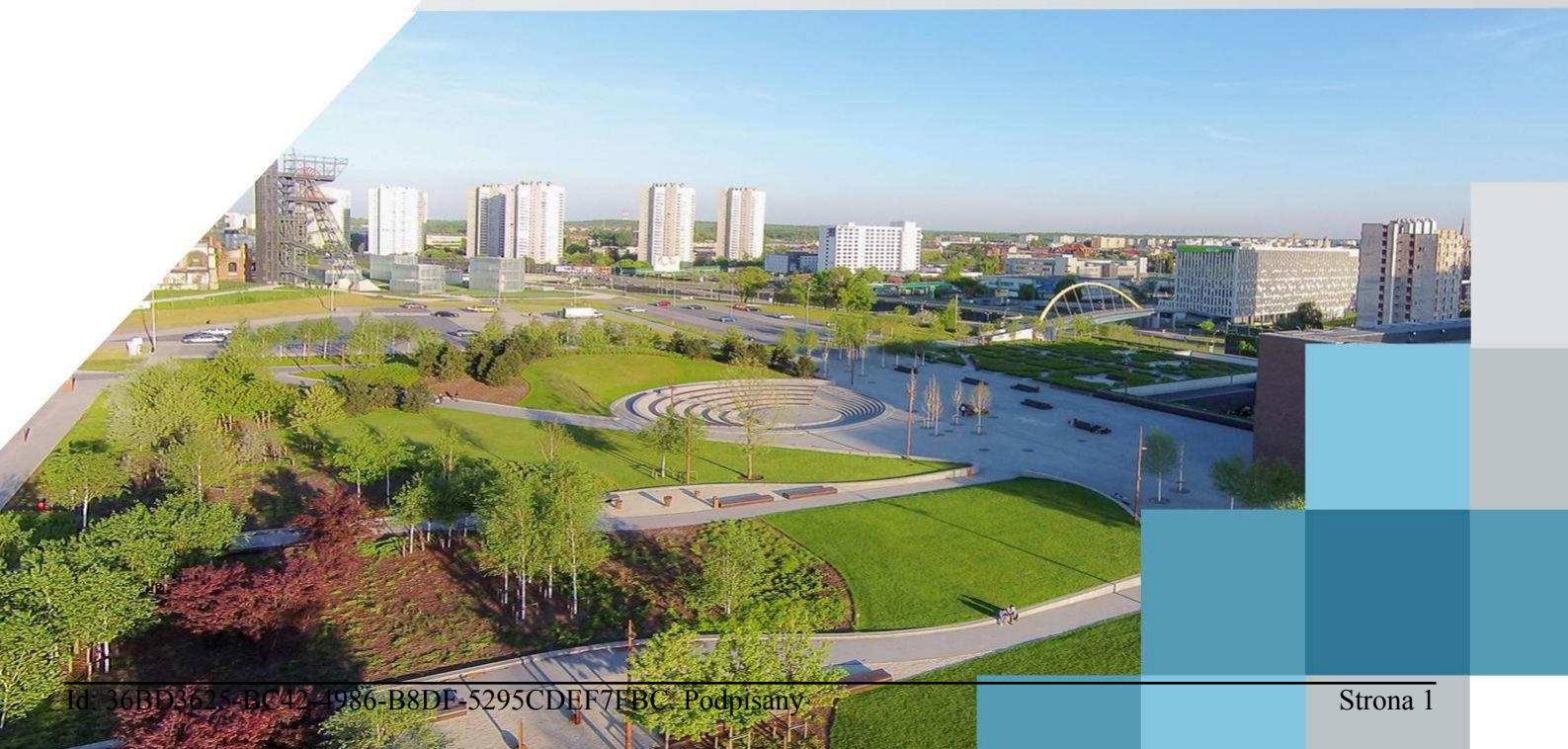
§1. Przyjąć sprawozdanie z realizacji w 2017 roku „Gminnego programu wspierania rodziny na lata 2015-2017”, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta
Katowice

Krystyna Siejna

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
„GMINNEGO PROGRAMU
WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2015 – 2017”
ZA 2017 ROK**

Spis treści

Priorytet 1. Prawidłowo funkcjonująca rodzina	3
Cel szczegółowy nr 1: Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych służące przywróceniu rodzinie zdolności wykonywania tych funkcji.	3
Cel szczegółowy nr 2: Zapewnienie infrastruktury i dostępności do usług w zakresie opieki i poradnictwa specjalistycznego.....	4
Cel szczegółowy nr 3: Rozwój prorodzinnych form opieki nad dzieckiem.	9
Priorytet 2. Zabezpieczenie socjalne rodziny	10
Cel szczegółowy nr 1: Dostarczanie usług i świadczeń rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych.....	10
Cel szczegółowy nr 2: Rozwijanie aktywności własnej i umiejętności zaspokajania potrzeb rodziny.....	15
Priorytet 3. Edukacja podstawą rozwoju indywidualnego potencjału i zdolności dziecka	18
Cel szczegółowy 1: Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.	18
Cel szczegółowy 2: Promowanie i wspieranie uzdolnionych uczniów.	19
Cel szczegółowy 3: Wzbogacanie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży.....	20
Priorytet 4. Sport, rekreacja i wypoczynek	21
Cel szczegółowy 1: Rozbudowa warunków służących aktywności sportowej i rekreacyjnej oraz uczestnictwo dzieci i młodzieży w zajęciach sportowo – rekreacyjnych.	21
Cel szczegółowy nr 2: Promocja form spędzania czasu wolnego przez młodzież, sprzyjających rozwojowi zainteresowań i przeciwdziałaniu nudzie.	22
Priorytet 5. Bezpieczeństwo i patologie społeczne	27
Cel szczegółowy nr 1: Doskonalenie systemu reagowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa.	27
Cel szczegółowy nr 2: Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień.	32
Podsumowanie realizacji Programu w latach 2015 – 2017	34
Finansowanie programu – wykonanie za 2016 i 2017 rok	35
Potrzeby na 2018 rok związane z realizacją „Gminnego programu wspierania rodziny”	43

Cel główny: Poprawa jakości życia rodzin poprzez rozwój aktywności własnej i zapobieganie marginalizacji życia rodziny.

Priorytet 1. Prawidłowo funkcjonująca rodzina

Cel strategiczny: Poprawa stanu funkcjonowania rodziny.

Cel szczegółowy nr 1: Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych służące przywróceniu rodzinie zdolności wykonywania tych funkcji.

Zadanie 1. Objęcie rodziny systemem wsparcia środowiskowego i instytucjonalnego.

Rodziny z problemami opiekuńczo - wychowawczymi od wielu lat stanowią jedną z najbardziej licznych grup klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach. Aktywne wspieranie rodziny związane jest z wykorzystaniem przez pracowników Ośrodka różnorodnych metod i narzędzi pracy, mieszczących się w katalogu indywidualnej, grupowej oraz środowiskowej pracy socjalnej. Bogate doświadczenie pracowników Ośrodka w pracy z rodzinami z problemami opiekuńczo – wychowawczymi wskazuje na potrzebę coraz bardziej pogłębionej i zindywidualizowanej pracy. Większe zaangażowanie osoby pomagającej może być jednym z warunków osiągnięcia sukcesu w pracy z rodziną.

Wskaźniki i prognoza/potrzeby:

Rodzaje realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach działań w zakresie wsparcia środowiskowego i instytucjonalnego rodziny w latach 2015-2017 to:

- praca socjalna z rodzinami z problemami opiekuńczo – wychowawczymi prowadzona przez pracowników socjalnych Terenowych Punktów Pomocy Społecznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach, nakierowana na zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno-bytowych dzieci,
- usługa asystenta rodziny, skupiająca się między innymi na: wspieraniu rodziny w pokonywaniu trudności i barier, pomocy w uzyskaniu poprawy sytuacji w różnych obszarach funkcjonowania społecznego, wdrożeniu prawidłowych postaw życiowych, rodzicielskich wszystkich członków rodziny, odbudowaniu więzi i relacji rodzinnych,
- pomoc psychologiczna, pedagogiczna i prawna dla rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi,
- możliwość podjęcia terapii małżeńskiej/rodzinnej/indywidualnej,
- mediacje w sprawach rodzinnych oraz rozwodowych i separacyjnych,
- programy zwiększające kompetencje wychowawcze oraz spotkania grup wsparcia dla rodzin,
- sieć lokalnych Świetlic Specjalistycznych i Specjalistycznych Klubów Młodzieżowych prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.

Rodzaje realizowanego wsparcia nie uległy zmianie w okresie realizacji Programu tj. w latach 2015-2017 i przewiduje się ich kontynuowanie w 2018 roku.

Zadanie 2. Monitorowanie sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

W celu ochrony praw dzieci, w tym przede wszystkim prawa do wychowania w rodzinie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi działania zmierzające do zabezpieczenia potrzeb dziecka przebywającego w rodzinie zagrożonej kryzysem bądź przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Pracownicy socjalni podejmują intensywną pracę socjalną mającą na celu monitorowanie sytuacji dziecka w rodzinie oraz pomoc rodzinie w wypełnianiu swej funkcji. Każda rodzina może skorzystać ze specjalistycznego poradnictwa, w tym zwłaszcza prawnego, psychologicznego i pedagogicznego oraz mediacji rodzinnych czy terapii. Rodzina może również zostać objęta wsparciem asystenta rodziny, którego zadaniem jest również monitorowanie sytuacji dziecka, nawet po zakończeniu swojej pracy z rodziną.

Zadanie 3. Praca z rodziną również w sytuacji czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

W sytuacji czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną, rodzicom oferowana jest praca socjalna w Terenowych Punktach Pomocy Społecznej, specjalistyczne poradnictwo, w tym prawne, psychologiczne i pedagogiczne, terapia rodzinna i indywidualna, mediacje oraz pomoc ze strony asystenta rodziny. Rodziny

informowane są ponadto o działających organizacjach i stowarzyszeniach pozarządowych świadczących pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

Cel szczegółowy nr 2: Zapewnienie infrastruktury i dostępności do usług w zakresie opieki i poradnictwa specjalistycznego.

Zadanie: 1. Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne w oparciu o zasoby instytucjonalne gminy.

Poradnictwo specjalistyczne dla mieszkańców Katowic (bez względu na ich sytuację dochodową), rodzin w trudnej sytuacji życiowej, rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz młodzieży realizowane było w 2017 roku przez Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach. Centrum zatrudnia wysoko wykwalifikowaną kadrę merytoryczną: psychologów, pedagogów, mediatorów, terapeutów, doradców zawodowych a prowadzone w ramach jego działalności zadania obejmowały diagnozowanie problemów osób/rodzin, ich zasobów i barier oraz udzielanie specjalistycznego wsparcia, pomocy psychologicznej i pedagogicznej. Poradnictwo specjalistyczne miało na celu wzmocnienie poczucia odpowiedzialności osób, rodziców za własną sytuację życiową, adekwatne spostrzeganie swoich problemów, a także zmianę stylu wychowania dzieci i zwrócenie uwagi na ich indywidualne potrzeby, dostarczanie wiedzy na temat prawidłowego wypełniania obowiązków rodziców. Poradnictwo kierowane do młodzieży miało na celu wzrost umiejętności planowania swojej przyszłości oraz naukę budowania celów życiowych poprzez wykorzystywanie własnych zasobów.

Oferta Ośrodka obejmowała również działania w obszarze poradnictwa zawodowego, którego głównym celem było zwiększenie szans na podjęcie pracy zawodowej, jak również przeciwdziałanie negatywnym skutkom społecznym wynikającym z bezrobocia. Poradnictwo zawodowe świadczone przez specjalistów Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii (CPS) nakierowane było na określenie i wykorzystanie posiadanych możliwości, zasobów i uprawnień osób poszukujących pracy (mieszkańców gminy, w szczególności klientów Ośrodka) oraz rozeznanie i dopasowanie zewnętrznej oferty wsparcia do potrzeb poszczególnych klientów.

Pogłębiona praca indywidualna z klientem, w tym w formie poradnictwa specjalistycznego oraz współpraca ze środowiskiem lokalnym i podmiotami rynku pracy, stanowiły działania nakierowane na aktywną integrację oraz zwiększenie szans na podjęcie zatrudnienia. Realizowane były poprzez odpowiednie przygotowanie klienta do poszukiwania zatrudnienia, pomoc w znalezieniu ofert pracy, wspieranie w docieraniu do pracodawców, motywowanie do podjęcia nauki/uczestnictwa w kursach, monitorowanie i wspomaganie w poruszaniu się po rynku pracy.

Ponadto osoby korzystające z indywidualnych konsultacji miały dostęp do informacji o bieżących ofertach zatrudnienia, targach i giełdach pracy oraz o bezpłatnych szkoleniach, kursach i projektach, w tym finansowanych ze środków unijnych. Oferta skierowana była również do osób niepełnosprawnych, które podczas konsultacji wyposażone zostały w wykazy zakładów pracy chronionej oraz informacje o organizacjach działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

Wskaźniki i prognoza/potrzeby:

Lp.	Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	Prognoza/ potrzeby 2018
1.	Liczba udzielonych specjalistycznych, indywidualnych porad psychologiczno- pedagogicznych dla rodzin i klientów	1 425	1 134	916	916
2.	Łączny wymiar godzin udzielonych porad psychologiczno- pedagogicznych	1 625	1 176	1097	1 097
3.	Liczba osób, które skorzystały z porad psychologiczno- pedagogicznych	391	315	265	265
4.	Liczba udzielonych konsultacji z zakresu poradnictwa zawodowego	140	70	54	54
5.	Łączny wymiar godzin udzielonych konsultacji z zakresu poradnictwa zawodowego	175	93	85	85
6.	Liczba osób, które skorzystały z poradnictwa zawodowego	62	28	30	36

W minionych trzech latach zauważalny jest spadek liczby osób korzystających ze wsparcia psychologicznego i pedagogicznego, a co za tym idzie spadła także liczba konsultacji z tego zakresu. Osoby korzystające z kilku konsultacji psychologicznych zdecydowały się podjąć głębszą terapię własną. Spadła także

liczba osób korzystających z poradnictwa zawodowego, co może być wynikiem zmian na rynku pracy i w stopie bezrobocia w ostatnich latach. Korzystający z pomocy Ośrodka szybciej i łatwiej znajdują pracę, bez potrzeby wsparcia ze strony doradcy zawodowego. W ostatnich latach spora część klientów bezrobotnych zakwalifikowanych do III profilu miała możliwość wzięcia udziału w grupowych formach wsparcia w programie PAI (Aktywizacja i Integracja), co dało im możliwość uzyskania potrzebnej pomocy w zakresie poruszania się po rynku pracy i odnajdywania się w sytuacji rozmowy kwalifikacyjnej. Realizacja zadań z zakresu konsultacji i poradnictwa specjalistycznego będzie kontynuowana w 2018 roku.

Zadanie 2. Prowadzenie terapii i mediacji dla rodzin.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku oferta poradnictwa specjalistycznego została poszerzona o wsparcie w formie psychoterapii indywidualnej i rodzinnej w ujęciu systemowym oraz o mediacje.

Terapia

Głównym założeniem terapii jest traktowanie rodziny jako systemu całościowego, w którym problem czy choroba ma wpływ na funkcjonowanie wszystkich członków rodziny. W procesie terapii rodzin psychoterapeuta koncentruje się na rodzinie jako systemie, uwzględniając wszystkich poszczególnych uczestników terapii. Jest zarówno obserwatorem, jak i komentatorem tego, co dzieje się pomiędzy poszczególnymi osobami. W okresie sprawozdawczym realizowane były działania z zakresu wsparcia psychoterapeutycznego w formie psychoterapii indywidualnej i rodzinnej w ujęciu systemowym.

Wskaźniki i prognoza/potrzeby:

Lp.	Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	Prognoza/ potrzeby 2018
1.	Liczba osób biorących udział w terapii	135	185	145	145
2.	Liczba przeprowadzonych sesji terapeutycznych	1 121	1 456	1 577	1 577
3.	Liczba godzin przeprowadzonych sesji terapeutycznych	1 144	1 513	1 628	1 628

Zauważalna jest różnica w liczbie osób korzystających z pomocy terapeutycznej między 2015 a 2017 rokiem. Wzrost tej liczby w 2016 roku spowodowany był z jednej strony większą gotowością osób korzystających do tej pory ze wsparcia psychologicznego do podjęcia psychoterapii, z drugiej strony większym zainteresowaniem mieszkańców Katowic podjęciem bezpłatnej psychoterapii. Mimo spadku ilości osób systematycznie rośnie liczba przeprowadzonych sesji terapeutycznych. Osoby w terapii pozostają w długotrwałym kontakcie ze specjalistą. Kontakt ten odbywa się z regularną częstotliwością. Realizacja zadań z zakresu prowadzenia terapii będzie kontynuowana w 2018 roku.

Mediacje

Mediacje dają możliwość wspólnego rozwiązania sporu przez strony, bez narzucania im rozwiązań, które nie zawsze są zgodne z ich potrzebami. Biorąc udział w mediacji strony mają możliwość przedstawić fakty z własnej perspektywy, wyrazić swoje obawy i uczucia, a przede wszystkim decydować w swojej sprawie i o sobie. Mediacje prowadzone są w sprawach rodzinnych oraz rozwodowych i separacyjnych. Mediacje prowadzili mediatorzy wpisani na listę mediatorów przy Sądzie Okręgowym w Katowicach, uprawnionych do prowadzenia mediacji w sprawach rodzinnych.

Wskaźniki i prognoza/potrzeby:

Lp.	Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	Prognoza/ potrzeby 2018
1.	Liczba osób biorących udział w mediacjach	38	76	119	119
2.	Ilość spotkań dotyczących mediacji	42	129	169	169
3.	Ilość godzin mediacji	51	160	177	177

W ostatnich trzech latach znacznie wzrosła liczba osób korzystających z mediacji. Na pewno wpływ na ten fakt miało promowanie takiej formy wsparcia w różnych miejscach, informowanie mieszkańców miasta o ofercie pomocy, a także przekazanie informacji o możliwości skorzystania z pomocy mediatora w naszym Ośrodku w katowickim Sądzie. Na wzrost wskaźników miała także wpływ zmiana przepisów dotyczących płacenia przez rodziny naturalne alimentów rodzinom zastępczym oraz zmiana uregulowań związanych

z otrzymywaniem świadczenia wychowawczego przez pary, które mają wspólne dzieci, ale nie zamieszkują razem. Realizacja zadań z zakresu mediacji będzie kontynuowana w 2018 roku.

Zadanie 3. Pomoc prawna, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego.

Mieszkańcy miasta Katowice, w szczególności korzystający z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej mogą bezpłatnie korzystać z poradnictwa prawnego. Poradnictwo prawne świadczone jest nieodpłatnie i obejmuje w szczególności porady świadczone z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego i ochrony praw lokatorów. Porady świadczone są w poszczególnych dzielnicach miasta Katowice a stosowna informacja znajduje się w placówkach i na stronie internetowej Ośrodka.

Wskaźniki i prognoza/potrzeby:

Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	Prognoza/ potrzeby 2018
Liczba indywidualnych konsultacji prawnych dla podopiecznych w zakresie: Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (rozwoły i podział majątku, sprawy o ustalenie ojcostwa, zaprzeczenie ojcostwa, przemocy w rodzinie, ustalenie alimentów)	1 034	835	233	233

W ciągu ostatnich trzech lat zdecydowanie spadła liczba konsultacji prawnych z zakresu Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego przeprowadzonych przez konsultantów prawnych w tut. Ośrodku. Ma to związek z wprowadzeniem w mieście, w ramach rządowego programu, punktów bezpłatnych porad prawnych, świadczących usługi w dogodnych dla mieszkańców miasta godzinach, w tym także w godzinach popołudniowych. Zadanie będzie nadal kontynuowane w ramach poradnictwa udzielanego przez konsultantów prawnych zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Katowicach.

Zadanie 4. Realizacja programów profilaktycznych i edukacyjnych oraz pomocy psychologicznej i pedagogicznej adresowanych do rodzin.

W Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii w ramach wsparcia rodziny realizowano program profilaktyczno-edukacyjny dla rodzin. Ponadto każda rodzina przeżywająca trudności w wypełnianiu swych funkcji mogła skorzystać z pomocy psychologicznej i pedagogicznej. W 2017 roku realizowano program profilaktyczno – edukacyjny pt. **Program „Trening Umiejętności Rodzicielskich (TUR)”**.

Trening to cykl warsztatów związanych z podnoszeniem kompetencji rodzicielskich. Warsztaty kierowane były do rodziców, którzy w trakcie wychowywania dzieci napotykają na szereg trudności. Trudności te dotyczą zarówno porozumiewania się z dzieckiem, jak i egzekwowania ustalonych zasad, rozwiązywania pojawiających się konfliktów czy problemów wychowawczych. Warsztaty przeznaczone były też dla tych rodziców, którzy nie radzą sobie z własnymi emocjami pojawiającymi się w kontakcie z dzieckiem i których metody wychowawcze okazały się nieskuteczne albo nieprawidłowe. Uczestnicy warsztatów otrzymywali dyplomy ukończenia szkolenia, w przypadku ukończenia całego cyklu 8 spotkań. Spotkania odbywały się w systemie indywidualnym i grupowym.

Wskaźniki i prognoza/potrzeby:

Lp.	Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	Prognoza/ potrzeby 2018
1.	Liczba uczestników programu	47	14	20	20
2.	Liczba spotkań w ramach programu	164	52	105	105
3.	Liczba godzin programu	168	71	117	117

Oceniając realizację programu zwraca uwagę różnica we wskaźnikach, szczególnie między rokiem 2015 a 2016. Wpływ na ilość osób objętych TUR miała rosnąca liczba asystentów rodziny w Ośrodku, którzy w ramach świadczonych usług prowadzili działania edukacyjne w opisanym zakresie. Realizacja programu profilaktyczno - edukacyjnego będzie kontynuowana w 2018 roku.

Ponadto, dzięki środkom unijnym pozyskanym w ramach projektu „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” (Poddziałania 9.1.6 Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym – tryb pozakonkursowy, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020) realizowany był program „Misja: Bobas”. Był to program skierowany do potrzebujących w tym zakresie wsparcia, w szczególności nastoletnich mieszkańców Katowic,

oczekujących narodzin pierwszego dziecka, ich najbliższego otoczenia oraz rodziców kontynuujących udział w programie w formie Klubu „Młody i Świadomy Rodzic”. Głównym celem Programu było szeroko rozumiane wsparcie i pomoc przyszłym, młodym rodzicom w wieku do 25 lat oraz ich najbliższemu otoczeniu w odnalezieniu się w nowej sytuacji życiowej związanej z oczekiwaniem na pierwsze dziecko, a w dalszej kolejności podejmowanie działań profilaktycznych i prorozwojowych nastawionych na wsparcie tej rodziny. Udział w Programie był bezpłatny, a skorzystać z niego mogły zarówno przyszłe mamy jak i ojcowie. „Świeżo upieczeni” rodzice mogli korzystać z Klubiku „MIŚ Rodzic” (Młody i Świadomy Rodzic), gdzie podczas cyklicznych spotkań edukacyjnych m.in. z psychologiem, nabywali umiejętności rodzicielskich, a zaplanowany czas poświęcali głównie dziecku i pogłębianiu z nim więzi oraz uczeniu się sposobów na wspólne spędzanie czasu. W 2017 roku z programu skorzystało 14 osób, natomiast w 2016 roku 21 osób a w 2015 roku 5 osób. Realizacja projektu trwała od maja 2015 roku i zakończyła się w grudniu 2017 roku.

Zadanie 5. Wsparcie rodziny poprzez objęcie dziecka opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego.

Zadaniem placówek wsparcia dziennego jest utrzymanie dziecka w jego naturalnym środowisku poprzez wsparcie funkcji opiekuńczych i wychowawczych rodziny. W zakresie potrzeb bytowych umożliwiają one dzieciom pobyt w godzinach popołudniowych, zapewniając poczucie bezpieczeństwa i właściwe warunki do odpoczynku, życia społecznego i nauki oraz wyżywienie składające się z dwóch posiłków dziennie. Głównym celem powyższych oddziaływań jest efektywne przygotowanie dziecka do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu m.in. poprzez nabycie praktycznych umiejętności życiowych i społecznych przy jednoczesnym wsparciu rodziny poprzez pracę nastawioną na przezwyciężanie trudności opiekuńczo-wychowawczych oraz świadczenie specjalistycznego poradnictwa.

W ramach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach prowadzone były placówki wsparcia dziennego w formie specjalistycznej jako:

- **Świetlice Specjalistyczne**

Wskaźniki i prognoza/potrzeby:

Nazwa wskaźnika		Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco)			
Lp.	Nazwa, numer i adres Świetlicy	2015	2016	2017	Prognoza/potrzeby 2018
1.	Świetlica Specjalistyczna Nr 1, ul. Orkana 7a	25+9*	24+5*	22+4*	22+4*
2.	Świetlica Specjalistyczna Nr 2, Pl. Powstańców 3	43+10*	44+11*	46+16*	46+16*
3.	Świetlica Specjalistyczna Nr 3, ul. Gliwicka 74a	39+8*	42+5*	41+10*	41+10*
4.	Świetlica Specjalistyczna Nr 4, ul. Świdnicka 35a	38+12*	48+10*	51+13*	51+13*
5.	Świetlica Specjalistyczna Nr 5, ul. Czecha 2	33+11*	43+11*	41+9*	41+9*
6.	Razem	178+50*	201+42*	201+52*	201+52*

*liczba dzieci, które na podstawie uzgodnień uczęszczały do placówek w ramach wolnych miejsc w okresie ferii zimowych i wakacji letnich

Nazwa wskaźnika		Liczba rodzin objętych wsparciem (narastająco)			
Lp.	Nazwa, numer i adres Świetlicy	2015	2016	2017	Prognoza/potrzeby 2018
1.	Świetlica Specjalistyczna Nr 1, ul. Orkana 7a	14	14	15	15
2.	Świetlica Specjalistyczna Nr 2, Pl. Powstańców 3	25	26	28	28
3.	Świetlica Specjalistyczna Nr 3, ul. Gliwicka 74a	23	28	27	27
4.	Świetlica Specjalistyczna Nr 4, ul. Świdnicka 35a	21	28	29	29
5.	Świetlica Specjalistyczna Nr 5, ul. Czecha 2	16	21	26	26
6.	Razem	99	117	125	125

- **Specjalistyczne Kluby Młodzieżowe**

Wskaźniki i prognoza/potrzeby:

Nazwa wskaźnika		Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco)			
Lp.	Nazwa, numer i adres Klubu	2015	2016	2017	Prognoza/ potrzeby 2018
1.	Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 1, ul. Orkana 7a	15	17	16+1*	16+1*
2.	Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 2, ul. Krakowska 138	31+2*	26+4*	26+2*	26+2*
3.	Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 3, ul. Czecha 2	12	16+4*	17+1*	17+1*
4.	Razem	58+2*	59+8*	59+4*	59+4*

*liczba dzieci, które na podstawie uzgodnień uczęszczały do placówek w ramach wolnych miejsc w okresie ferii zimowych i wakacji letnich

Nazwa wskaźnika		Liczba rodzin objętych wsparciem (narastająco)			
Lp.	Nazwa, numer i adres Klubu	2015	2016	2017	Prognoza/ potrzeby 2018
1.	Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 1, ul. Orkana 7a	10	13	14	14
2.	Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 2, ul. Krakowska 138	27	25	27	27
3.	Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 3, ul. Czecha 2	10	13	14	14
4.	Razem	47	51	55	55

Między 2015 a 2016 rokiem znacznie wzrosła liczba dzieci korzystających ze wsparcia Świetlic Specjalistycznych. Rok 2016 zaowocował przyjęciem do świetlic większej ilości nowych wychowanków. Na przestrzeni 2016 i 2017 roku wzrosła także liczba rodzin korzystających z tej formy wsparcia, zarówno w świetlicach jak i klubach młodzieżowych. Liczba młodzieży korzystającej z pomocy klubów młodzieżowych utrzymuje się na bardzo podobnym poziomie na przestrzeni trzech lat. Powyższe dane wskazują na istniejącą potrzebę kontynuowania zadania w 2018 roku.

Placówki wsparcia dziennego prowadzone są także przez organizacje pozarządowe. Umowy i finansowanie realizowane jest przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice:

Lp.	Nazwa i adres placówki	Przez kogo prowadzona	Liczba miejsc
Placówki wsparcia dziennego w formie specjalistycznej			
1. Świetlice Specjalistyczne			
1	Świetlica Specjalistyczna ul. Kilińskiego 15, Katowice	Katolicka Fundacja Dzieciom	70
2	Świetlica Specjalistyczna ul. Morcinka 19 a, Katowice	Fundacja dla Ludzi Potrzebujących Pomocy GNIAZDO	do 30 VI - 40 od 01 VII - 35
3	Świetlica Specjalistyczna im. Św. Brata Alberta ul. Brata Alberta 4, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej	30
4	Świetlica Specjalistyczna im. Św. Jacka ul. Dębowa 23, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej	40
5	Świetlica Specjalistyczna im. św. Agaty ul. Solskiego 2, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej	30
6	Świetlica Specjalistyczna im. św. Barbary ul. Młodzieżowa 10, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej	30
7	Świetlica Specjalistyczna ul. Gliwicka 148, Katowice	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Dom Aniołów Stróżów” ul. Andrzeja 12a, Katowice	55
2. Kluby Młodzieżowe			
8	Młodzieżowy Klub Wspierania Rozwoju Osobistego ul. Morcinka 19 a, Katowice	Fundacja dla Ludzi Potrzebujących Pomocy GNIAZDO	do 30 VI - 15 od 01VII - 20
9	Młodzieżowy Klub Specjalistyczny ul. Kilińskiego 15, Katowice	Katolicka Fundacja Dzieciom	25

Placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej			
1. Świetlice Opiekuńcze			
10	Świetlica Opiekuńcza im. św. Wojciecha ul. Chopina 14/1, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej	25
11	Świetlica Opiekuńcza „NIKISZ” Polskiego Towarzystwa Kulturalnego pl. Wyzwolenia 18, Katowice	Polskie Towarzystwo Kulturalne	30
12	Świetlica Opiekuńcza dla dzieci w wieku przedszkolnym, ul. Mikusińskiego 8, Katowice	Rzymsko-Katolicka Parafia św. Józefa Robotnika	15
13	Świetlica Opiekuńcza zwana Klubem Dziecięco-Młodzieżowym „Szansa dla każdego” ul. 3-go Maja 36/2, Katowice	Stowarzyszenie „Szansa dla każdego”	30
2. Koła zainteresowań			
14	Koło zainteresowań pod nazwą „Klub Profilaktyczny EKIPA” ul. Bednorza 20, Katowice	Parafia Ewangelicko-Augsburska	30
15	Koło zainteresowań „W Słonecznej Dolinie” ul. Dudy Gracza 6, Katowice	Parafia Ewangelicko-Augsburska	15
Placówki wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę			
16	Praca podwórkowa realizowana przez wychowawcę ul. Gliwicka 148, Katowice	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Dom Aniołów Stróżów” ul. Andrzeja 12a, Katowice	brak określonego maksymalnego limitu
17	Praca podwórkowa realizowana przez wychowawcę w dzielnicy Katowice Bogucice	Fundacja dla Ludzi Potrzebujących Pomocy GNIAZDO	brak określonego maksymalnego limitu
18	Praca podwórkowa realizowana przez wychowawcę w dzielnicy Katowice-Śródmieście	Parafia Ewangelicko-Augsburska	brak określonego maksymalnego limitu
RAZEM:			480

W okresie realizacji Programu tj. w latach 2015-2017 liczba miejsc w placówkach wsparcia dziennego prowadzonych przez organizacje pozarządowe utrzymywała się na podobnym poziomie. Zadanie będzie kontynuowane w 2018 roku.

Cel szczegółowy nr 3: Rozwój prorodzinnych form opieki nad dzieckiem.

Zadanie 1. Podejmowanie działań zmierzających do utrzymania dziecka w rodzinie naturalnej poprzez kompleksową pomoc rodzinie w przewyżczeniu sytuacji kryzysowych i problemowych, w tym również poprzez objęcie rodziny wsparciem asystenta rodziny.

Rodzinie przeżywającej sytuacje kryzysowe i problemowe udzielana jest kompleksowa pomoc służąca utrzymaniu dziecka w rodzinie. W 2017 roku każda rodzina mogła skorzystać ze specjalistycznego poradnictwa, w tym zwłaszcza prawnego i psychologicznego oraz mediacji rodzinnych i terapii. Rodziny przeżywające problemy w wypełnianiu swych funkcji mogły skorzystać także ze wsparcia asystenta rodziny. Celem usługi asystenta rodziny była poprawa sytuacji życiowej rodzin, w tym w szczególności stworzenie optymalnych warunków służących wychowywaniu dzieci i pokonywaniu bieżących problemów, nabycie i doskonalenie umiejętności społecznych rodziców i zwiększenie kompetencji rodzicielskich.

Wskaźniki i prognoza/potrzeby:

Lp.	Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	Prognoza/ potrzeby 2018
1.	Liczba rodzin objętych usługą asystenta rodziny	269	291	322	322
2.	Liczba rodzin, w których zakończono usługę asystenta rodziny	60	59	124	124
3.	Liczba zatrudnionych asystentów rodziny	21	24	27	27

Z roku na rok wzrastała liczba rodzin objętych usługą asystenta rodziny, co było związane z coraz bardziej pogłębioną i intensywną pracą socjalną, pozwalającą na lepszą diagnozę sytuacji rodziny. Działania podejmowane przez pracowników Ośrodka, w szczególności pracowników socjalnych i asystentów rodziny stanowią element systemu wspierania rodziny, efektywnie i skutecznie wspierający rodziny z problemami

opiekuńczo – wychowawczymi, przy aktywnym udziale innych służb, organizacji i instytucji. Wzrost liczby etatów asystentów rodziny spowodowany był głównie rosnącym zapotrzebowaniem na objęcie usługą asystenta. Dzięki większej liczbie etatów, udało się zaoferować pomoc asystentów większej liczbie katowickich rodzin. Wzrosła też liczba rodzin, w których usługę zakończono – ze względu na zrealizowanie celów lub brak możliwości ich realizacji, z różnych powodów występujących po stronie rodzin (np. brak współpracy z asystentem, zmiana miejsca zamieszkania). Podejmowanie działań zmierzających do utrzymania dziecka w rodzinie naturalnej poprzez kompleksową pomoc rodzinie w przewyższaniu sytuacji kryzysowych i problemowych, w tym również poprzez objęcie rodziny wsparciem asystenta rodziny, będzie kontynuowane w 2018 roku.

Zadanie 2. Zapewnienie wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez objęcie jej pomocą rodziny wspierającej.

Rodziny wspierające mają pomóc rodzicom, którzy mają problemy z wykonywaniem swoich obowiązków opiekuńczo-wychowawczych. Wsparcie to ma polegać na sprawowaniu opieki nad dzieckiem i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Funkcję rodziny wspierającej mogły pełnić rodziny z najbliższego otoczenia dziecka po odbyciu odpowiedniego szkolenia organizowanego przez gminę (zwrot kosztów świadczonej pomocy zostaje określony w umowie). W okresie sprawozdawczym nie świadczone wsparcia w ramach rodziny wspierającej.

Priorytet 2. Zabezpieczenie socjalne rodziny

Cel strategiczny: Poprawa sytuacji ekonomicznej rodziny umożliwiająca zaspokajanie jej podstawowych potrzeb.

Cel szczegółowy nr 1: Dostarczanie usług i świadczeń rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych.

Zadanie 1. Diagnozowanie, monitorowanie warunków i jakości życia rodziny.

Pracownicy socjalni dokonują systemowej diagnozy rodziny, badając jej możliwości samodzielnego przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, budują wraz z nią plan pomocy i podejmują różne formy pracy socjalnej, ukierunkowanej na rozwiązywanie problemów i usamodzielnienie rodzin z różnymi dysfunkcjami. Ścisłe współpracują ze specjalistami i konsultantami w opracowaniu diagnozy, planowaniu i prowadzeniu pracy socjalnej.

Pracownicy socjalni tworzą i realizują programy dla grup z konkretnymi problemami, które mają charakter grup wsparcia lub grup samopomocowych, przy wykorzystaniu wolontariatu i zasobów dzielnicy. Pracownicy socjalni współpracują z działającymi w dzielnicy instytucjami, organizacjami, w celu lepszego rozeznania potrzeb i organizowania pomocy. Ważną formą aktywizacji społeczności lokalnej jest wspieranie i współpraca z organizacjami pozarządowymi. Pracownicy socjalni wraz z organizacjami i grupami nieformalnymi współtworzą politykę społeczną w dzielnicy.

Zadanie 2. Zaspokajanie potrzeb rodzin, które nie mogą być zaspokajane samodzielnie poprzez:

- udzielanie pomocy materialnej,
- prowadzenie pracy socjalnej skierowanej na rodzinę, grupę i środowisko lokalne,
- udzielanie specjalistycznych usług i form pomocy.

W 2017 udzielana była przez Ośrodek pomoc materialna rodzinom w formie m.in. zasiłków okresowych, zasiłków stałych, składki na ubezpieczenie zdrowotne, zasiłków celowych na żywność i środki czystości, leki, wydatki mieszkaniowe i opał.

W ramach tego zadania pracownicy Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii realizowali poradnictwo specjalistyczne – psychologiczne i pedagogiczne. Przeznaczone było ono dla mieszkańców Katowic (bez względu na ich sytuację dochodową), rodzin w trudnej sytuacji życiowej, rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi oraz młodzieży. W zakres poradnictwa specjalistycznego wchodziło diagnozowanie problemów osób/rodzin, ich zasobów i barier oraz udzielanie specjalistycznego wsparcia, pomocy psychologicznej i pedagogicznej, a także prowadzenie programów psychoedukacyjnych.

Poradnictwo to miało na celu wzmocnienie poczucia odpowiedzialności osób, rodziców za własną sytuację życiową poprzez spożytkowanie własnych zasobów.

Innymi formami wsparcia oferowanymi przez Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii były: terapia, mediacje dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji oraz usługa asystenta rodziny skierowana do rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

W ramach zadań zleconych przez Wydział Polityki Społecznej w trybie otwartego konkursu zrealizowano w 2017 roku następujące zadania:

- „Działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka” - w ramach zadania zawarto 8 umów z organizacjami pozarządowymi oraz parafiami, w tym 3 na realizację zadania w trybie tzw. „małych grantów”. W ramach zadania prowadzone były działania promocyjne na rzecz rodziny - m.in. zorganizowano imprezy plenerowe (np. festyny, pikniki) oraz warsztaty, których celem było ukazanie alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego w rodzinnym gronie oraz integracja międzypokoleniowa. Łącznie w 2017 roku z realizacji ww. działań skorzystały 1 302 osoby.
- „Usługi opiekuńcze i specjalistyczne dla dzieci niepełnosprawnych” – w ramach zadania zawarto 1 umowę na trybie tzw. „małego grantu” na realizację projektu. Celem projektu było zapewnienie dzieciom niepełnosprawnym profesjonalnego wsparcia opiekuńczego i specjalistycznego. W 2017 roku udział w nim wzięło 5 dzieci. Rezultatem była poprawa jakości życia katowickich rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi oraz poprawa funkcjonowania dzieci niepełnosprawnych.

Zadanie 3. Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich wsparcia materialnego i edukacyjnego oraz stworzenie możliwości uczestniczenia w zorganizowanych formach spędzania wolnego czasu.

W ramach organizacji wsparcia edukacyjnego dla dzieci i młodzieży z ubogich rodzin Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii realizowało wolontariat w ramach Programu „Słonecznik”. W 2017 roku udzielono wsparcia dzieciom i młodzieży mającym problemy w nauce poprzez organizację wolontariatu w formie bezpłatnych korepetycji. Wsparciem objęte były dzieci będące mieszkańcami Katowic, w wieku 6 – 13 lat uczęszczające do szkół podstawowych, których rodzice wyrazili zgodę na udzielanie korepetycji oraz korzystali ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach.

Wskaźniki i prognoza/potrzeby:

Lp.	Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	Prognoza/ potrzeby 2018
1.	łączna liczba dzieci, które wzięły udział w programie	34	29	20	20
2.	łączna liczba wolontariuszy, którzy wzięli udział w programie	11	13	9	9
3.	łączna liczba godzin przepracowanych przez wolontariuszy	328	207	208	208

Zauważalna jest różnica we wskaźnikach w poszczególnych latach. W latach 2015 i 2016 kilku wolontariuszy w programie „Słonecznik” zdecydowało się udzielać wsparcia dzieciom i młodzieży w świetlicach specjalistycznych, stąd większa liczba dzieci objętych wsparciem w porównaniu z rokiem 2017. W 2017 roku ośmiu wolontariuszy udzielało korepetycji w miejscu zamieszkania dzieci, tylko jeden pomagał w świetlicy. Zadanie będzie kontynuowane w 2018 roku.

Zadanie realizowane było także w ramach usług lokalnej sieci Świetlic Specjalistycznych i Specjalistycznych Klubów Młodzieżowych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Wskaźniki i prognoza/potrzeby:

Lp.	Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	Prognoza/ potrzeby 2018
1.	Liczba wolontariuszy w okresie sprawozdawczym (narastająco)	27	14	28	28
2.	Liczba przepracowanych godzin przez wolontariuszy w okresie sprawozdawczym	676,5	763	1 905	1 905

W ciągu trzech lat zdecydowanie wzrosła liczba godzin wypracowanych przez wolontariuszy. To wskazuje na duże zaangażowanie osób pracujących jako wolontariusze w placówkach wsparcia dziennego prowadzonych przez Ośrodek. Wolontariusze poświęcają swój czas na pomoc dzieciom, otrzymując w zamian wsparcie merytoryczne ze strony wychowawców i kierowników świetlic i klubów.

Ponadto Świetlice Specjalistyczne MOPS podejmowały działania mające na celu udzielanie wsparcia dzieciom i młodzieży w ramach pracy z wychowankami. Świetlice adresowały swoją pomoc do dzieci i młodzieży w wieku 6-15 lat, wywodzących się z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w szczególności z rodzin ubogich, rozbitych, niepełnych, niezaradnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym lub uzależnieniami. Miały one na celu utrzymanie dziecka w jego naturalnym środowisku poprzez wsparcie funkcji opiekuńczych i wychowawczych rodziny. W zakresie potrzeb bytowych świetlice oferowały przez pięć dni w tygodniu:

- pobyt dzieci w placówkach w godzinach popołudniowych,
- wyżywienie składające się z dwóch posiłków dziennie,
- prowadzenie pracy wychowawczej z grupą,
- organizowanie terapii zajęciowej i treningów umiejętności społecznych,
- indywidualną pracę psychokorekcyjną z wychowankami,
- zajęcia socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne,
- organizowanie zajęć dla dzieci, w szczególności rekreacyjnych, wypoczynkowych, sportowych, kulturalno – oświatowych,
- nadzór w zakresie przestrzegania przez dzieci norm i zasad współżycia społecznego,
- promowanie zasad życia społecznego,
- monitoring systematycznej realizacji obowiązku szkolnego oraz pomoc w przewyżnianiu trudności w nauce,
- niezbędne kontakty z osobami, środowiskami, instytucjami znaczącymi dla dziecka.

Głównym celem powyższych oddziaływań było efektywne przygotowanie dziecka do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu m.in. poprzez nabycie praktycznych umiejętności życiowych i społecznych, przy jednoczesnym wsparciu rodziny w formie pracy socjalnej oraz specjalistycznego poradnictwa w kwestiach opiekuńczo-wychowawczych. Informacje dotyczące liczby dzieci, które skorzystały ze świetlic zostały przedstawione w priorytecie 1, celu szczegółowym 2, zadaniu 5.

Informacja o realizacji obowiązku szkolnego przez wychowanków świetlic specjalistycznych:

Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	Prognoza/ potrzeby 2018
Liczba dzieci, które otrzymały promocję do następnej klasy	138/142*	139/142*	144/ 145*	144/ 145*

*liczba dzieci uczęszczających do świetlicy na dzień końca roku szkolnego

Działalność Specjalistycznych Klubów Młodzieżowych MOPS stanowiła kontynuację pracy socjoterapeutycznej Świetlic Specjalistycznych. Przeznaczone były dla młodzieży w wieku 12-18 lat, wywodzących się z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w szczególności z rodzin ubogich, rozbitych, niepełnych, niezaradnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym lub uzależnieniami. Kluby działały w godzinach popołudniowych 5 dni w tygodniu. Cele i zadania Klubów były tożsame z zadaniami Świetlic Specjalistycznych.

Informacje dotyczące liczby dzieci, które skorzystały z klubów młodzieżowych zostały przedstawione w priorytecie 1, celu szczegółowym 2, zadaniu 5.

Informacja o realizacji obowiązku szkolnego przez wychowanków klubów:

Lp.	Nazwa wskaźnik	2015	2016	2017	Prognoza/ potrzeby 2018
1.	Liczba wychowanków, którzy otrzymali promocję do następnej klasy	38/41*	35/40*	35/ 38*	35/ 38*
2.	Liczba absolwentów klas III gimnazjum	4	3	1	1
3.	Liczba absolwentów gimnazjów, którzy złożyli podania do szkół ponadgimnazjalnych	4	3	1	1

*liczba dzieci uczęszczających do klubu na dzień końca roku szkolnego

Informacja o organizacji zajęć i imprez na rzecz wychowanków Świetlic Specjalistycznych i Specjalistycznych Klubów Młodzieżowych MOPS we współpracy z innymi organizacjami oraz instytucjami w roku 2017:

- „**Akcja zima w mieście 2017**” – cykl zajęć dla wychowanków Świetlic nr 1-5 i Klubów Młodzieżowych nr 1-3 MOPS oraz dzieci ze środowiska w czasie ferii zimowych organizowanych we współpracy

z MOSiR, Katowice Miasto Ogrodów Instytucją Kultury im. Krystyny Bochenek, Pałacem Młodzieży w Katowicach;

- **„Akcja lato w mieście 2017”** – cykl zajęć dla wychowanków Świetlic nr 1-5 i Klubów Młodzieżowych nr 1-3 MOPS oraz dzieci ze środowiska w czasie wakacji letnich organizowanych we współpracy z MOSiR, Katowice Miasto Ogrodów – Instytucją Kultury im. Krystyny Bochenek, Pałacem Młodzieży w Katowicach oraz Domem Oświatowym Biblioteki Śląskiej;
- **Projekt „Future Artist”** – zajęcia artystyczne prowadzone przez edukatora sztuki Panią Ewę Kokot w Katowice Miasto Ogrodów – Instytucja Kultury im. Krystyny Bochenek;
- **Zajęcia muzyczne** – organizowane przez muzyka Pana Zdzisława Smuczerowicza pracownika Muzycznej Sceny Edukacyjnej z Instytucji Kultury im. Krystyny Bochenek – Katowice Miasto Ogrodów na terenie Świetlic nr 1- 5;
- **Holenderskie Dni Radości** – festyn zorganizowany dla wychowanków Świetlic i Klubów na terenie Parafii św. Augustyna w Świętochłowicach-Lipinach we współpracy z holenderską fundacją „Stichting Intentio”;
- **Festyn z okazji Dnia Dziecka** – impreza edukacyjno-rozrywkowa zorganizowana przez wychowawców Świetlic i Klubów MOPS na rzecz wychowanków placówek przy wsparciu Stowarzyszenia Na Rzecz Dzieci i Rodzin „HORYZONT”;
- **Zabawa Karnawałowa dla dzieci** – impreza zorganizowana we współpracy z wolontariuszami holenderskiej Fundacji „Stichting Intentio”, w której uczestniczyli wychowankowie Świetlic nr 2, 3 i 5;
- **Holenderskie Mikołajki 2017** – impreza zorganizowana we współpracy z holenderską Fundacją „Stichting Intentio” dla wychowanków Świetlicy nr 4 z Ligoty;
- **Mikołajki dla wychowanków** – imprezy Mikołajkowe dla wychowanków świetlic i klubów młodzieżowych zorganizowane we współpracy ze Stowarzyszeniem Na Rzecz Dzieci i Rodzin „HORYZONT”;
- **IV Turniej Piłkarski dla wychowanków Świetlic Specjalistycznych w Katowicach** – zawody sportowe zorganizowane we współpracy z Liceum Ogólnokształcącym nr 2 im. Marii Konopnickiej w Katowicach przy wsparciu Stowarzyszenia Na Rzecz Dzieci i Rodzin „HORYZONT”;
- **Warsztaty dziennikarstwa telewizyjnego** – zajęcia edukacyjne o tematyce dziennikarskiej realizowane na terenie Pałacu Młodzieży w Katowicach przez nauczyciela Pracowni Medialnej, w których brali udział wychowankowie Świetlicy nr 2, 4, 5 oraz Klubu Młodzieżowego nr 2;
- **Konkurs kulinarny „Pole do popisu”** – konkurs dla podopiecznych śląskich placówek wychowawczo-opiekuńczych organizowany z inicjatywy Domu Dziecka „Stanica” w Studio Kulinarnym „Pole do popisu”, w którym wzięli udział wychowankowie Klubów Młodzieżowych nr 2 i 3;
- **Warsztaty plastyczne „Nowe słońce – rodzina zastępcza szansą i nadzieją dla dzieci”** – warsztaty plastyczne i konkurs organizowane w ramach inicjatywy lokalnej z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, w których wzięli udział wychowankowie Świetlic Nr 2, 3, 4, 5 i Klubów Młodzieżowych nr 2, 3;
- **I Obchody Rodzicielstwa Zastępczego w Katowicach** – konferencja „Nowe słońce – rodzina zastępcza szansą i nadzieją dla dzieci” organizowana w Pałacu Młodzieży w Katowicach w ramach inicjatywy lokalnej z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, współorganizowana przez Klub Młodzieżowy nr 2 i 3 (wychowankowie przy wsparciu wychowawców przygotowali catering dla uczestników konferencji);
- **Zajęcia pływackie w „AQUADROMIE” w Rudzie Śląskiej** – wyjazdy do parku wodnego, w których wzięli udział wyróżnieni wychowankowie Świetlicy Nr 1 oraz Klubu Młodzieżowego Nr 1 z Brynowa, zorganizowane w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem na Rzecz Dzieci i Rodzin „HORYZONT”, które sfinansowało udział wychowanków w wyjazdach;
- **Zajęcia rekreacyjne w „Skate in Park” w Chorzowie** – wyjazdy do skateparku, w których wzięli udział wyróżnieni wychowankowie Świetlicy Nr 1 oraz Klubu Młodzieżowego Nr 1 z Brynowa zorganizowane w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem na Rzecz Dzieci i Rodzin „HORYZONT”, które sfinansowało udział wychowanków w wyjazdach;
- **XXI Dni Szopienic** – lokalna impreza będąca „świętem dzielnicy” w organizację której aktywnie włączyli się wychowawcy i wychowankowie Świetlicy nr 2 z Szopienic;

- **XVII Rejonowa Spartakiada Pożarnicza** – impreza edukacyjno-sprawnościowa organizowana na terenie Ośrodka Sportowego w Szopienicach we współpracy z Szkołą Podstawową Specjalną nr 55 w Katowicach, w której wzięli udział wychowankowie Świetlicy nr 2 w Szopienicach;
- **Konkurs „Szopienicki Talent”** - impreza edukacyjno-sprawnościowa organizowana na terenie Miejskiego Domu Kultury Filia Szopienice, w której wzięli udział wychowankowie Świetlicy nr 2 w Szopienicach;
- **Warsztaty plastyczne „EDU/AKCJA”** – cykl zajęć twórczych dla wychowanków Świetlicy nr 2 w Szopienicach oraz dzieci ze środowiska lokalnego zorganizowanych we współpracy z organizacją „Fundacja z Pasją”;
- **Warsztaty edukacyjne w Gabinetie Alfreda Szklarskiego** – warsztaty tematyczne zorganizowane na terenie Domu Oświatowego Biblioteki Śląskiej w Katowicach, w których wzięli udział wychowankowie Świetlicy nr 2 w Szopienicach;
- **Wycieczka do „Energylandii” w Zatorze** – całonocna wycieczka do parku rozrywki dla wyróżnionych wychowanków zorganizowana przez Świetlicę nr 2 z Szopienic we współpracy z Domem Dziecka „Stanica”;
- **Spartakiada Sportowa** - zimowa i letnia impreza integracyjna dla dzieci Świetlicy nr 3 i seniorów z Dziennego Domu Pomocy Społecznej nr 7 na Załężu;
- **Zajęcia w Bibliotece Miejskiej – Filii nr 3** – zajęcia z emisji głosu i rozładowania napięcia w ramach projektu „Miasto Bez Ogródek”, w których wzięli udział wychowankowie Świetlicy nr 3 na Załężu;
- **Bezpieczne ferie** - warsztaty dotyczące bezpieczeństwa organizowane przez Szkołę Policji w Katowicach, w których wzięli udział wychowankowie Świetlicy nr 4 w Ligocie;
- **Międzypokoleniowe Spotkania Integracyjne** – imprezy rozrywkowo-edukacyjne organizowane przez wychowawców i wychowanków Świetlicy nr 4 z Ligoty we współpracy z Dziennym Domem Pomocy Społecznej nr 5 z Ligoty;
- **Wolontariat pracowniczy Firmy Budimex S.A. filia w Katowicach** – remont sali grupy średniej w Świetlicy nr 4 w Ligocie, wyposażenie jej w nowe sprzęty i meble całkowicie sfinansowany oraz wykonany przez firmę Budimex;
- **Szkoła Promująca Zdrowie** – uroczystość wręczenia certyfikatu „Szkoła Promująca Zdrowie” Zespołowi Szkół Specjalnych nr 12, w której wzięli udział wychowankowie Świetlicy nr 4 w Ligocie;
- **Malowanie pisanek** – akcja charytatywna ozdabiania jajek przeznaczonych na licytację na rzecz Hospicjum Cordis w Katowicach–Janowie, w którą aktywnie włączyli się wychowankowie i wychowawcy Klubu Młodzieżowego nr 2 w Szopienicach;
- **Honorowe Krwiodawstwo** – zajęcia edukacyjne organizowane we współpracy z Miejską Biblioteką Publiczną nr 33 i Regionalnym Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Katowicach, w których wzięli udział wychowankowie Klubu Młodzieżowego nr 2 w Szopienicach;
- **Festyn Koniec Lata na Krakowskiej** – impreza rozrywkowo-edukacyjna zorganizowana przez Klub Młodzieżowy nr 2 w Szopienicach dla społeczności lokalnej we współpracy ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Miasta i Gminy Siewierz oraz Stowarzyszeniem Zimbardo.

W okresie realizacji Programu tj. w latach 2015 - 2017 organizowano i realizowano różnorodnie zajęcia i imprezy, w tym także o charakterze cyklicznym (m.in. Akcja lato w mieście, Akcja zima w mieście) na rzecz wychowanków Świetlic Specjalistycznych i Specjalistycznych Klubów Młodzieżowych MOPS we współpracy z innymi organizacjami oraz instytucjami.

Ponadto, w 2017 roku w ramach projektu „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” finansowanego ze środków unijnych, Poddziałania 9.1.6 Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym – tryb pozakonkursowy, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 realizowano:

- **Program Aktywności Lokalnej w Giszowcu**, gdzie prowadzono działania edukacyjne dla uczniów,
- **Program Aktywności Lokalnej w Wełnowcu – Józefowcu i Dębie**, gdzie realizowano działania z zakresu integracji podczas ferii zimowych i wakacji letnich.

Zadanie 4. Doskonalenie form współpracy z instytucjami, organizacjami w celu lepszego rozeznania potrzeb i organizowania pomocy rodzinie.

Pracownicy Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii – psycholodzy, pedagodzy oraz asystenci rodziny w ramach wykonywania swoich zadań podejmowali również współpracę z licznymi instytucjami, organizacjami w celu lepszego rozeznania potrzeb i organizowania pomocy rodzinie, w szczególności z:

- Poradniami Psychologiczno-Pedagogicznymi z terenu Katowic – współpraca w ramach pracy z rodzinami z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi;
- Kuratorami sądowymi, Policją – współpraca w ramach pracy z rodzinami z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi;
- Regionalnym Centrum Wolontariatu w Katowicach – współpraca w ramach realizacji programów wolontarystycznych realizowanych na rzecz mieszkańców Katowic;
- Przedszkolami oraz szkołami podstawowymi i gimnazjalnymi – współpraca w ramach realizacji programów wolontarystycznych, a także w ramach realizacji usługi asystenta rodziny;
- Domem Dziecka „Zakątek”, Domem Dziecka „Tęczą” oraz Domem Dziecka „Stanica” – współpraca w ramach usługi asystenta rodziny;
- Przychodniami Rejonowymi i Specjalistycznymi, Poradniami Zdrowia Psychicznego – w sprawach dotyczących zdrowia i leczenia dzieci i dorosłych.

Cel szczegółowy nr 2: Rozwijanie aktywności własnej i umiejętności zaspokajania potrzeb rodziny.

Zadanie 1. Tworzenie i realizacja grupowego wsparcia odpowiadającego na potrzeby rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ze specyficznymi problemami: niepełnosprawności, uzależnień, przemocy, mniejszości etnicznych, narodowych i innych, we współpracy ze społecznością lokalną.

W ramach ww. zadania realizowane były działania przez pracowników Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii, Ośrodka Interwencji Kryzysowej oraz projektu „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”. Pracownicy Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii realizowali Program „Słonecznik” - wolontariat na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, dzieci i młodzieży.

Pomoc na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych w ramach Programu „Słonecznik”

W roku 2017 realizowana była pomoc wolontariuszy dla osób starszych i niepełnosprawnych w ramach programu „Słonecznik”. Adresatami programu były osoby starsze, które z powodu swojego wieku oraz osoby niepełnosprawne, które z powodu swych ograniczeń wymagają wsparcia ze strony Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach. Główny cel pomocy w ramach programu to:

- utrzymanie więzi społecznych i bezpieczeństwa w środowisku zamieszkania w odniesieniu do osób starszych i niepełnosprawnych,
- poszerzenie kontaktów społecznych i aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa.

Usługi wolontariuszy realizowane były bezpośrednio w środowisku na rzecz osoby starszej, niepełnosprawnej wymagającej pomocy i wsparcia.

Wskaźniki i prognoza/potrzeby:

Lp.	Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	Prognoza/potrzeby 2018
1.	Liczba wolontariuszy	11	13	16	16
2.	Liczba godzin wolontariatu	641	774	640	640
3.	Liczba osób korzystających z pomocy wolontariuszy	11	13	14	14

W ostatnich trzech latach wzrosła liczba wolontariuszy pracujących w programie „Słonecznik” na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. Pomoc wolontariuszy na rzecz dzieci i młodzieży opisana została w priorytecie 2, celu szczegółowym 1, zadaniu 3.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej realizował następujące programy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- Program pomocy psychologicznej dla ofiar przemocy w rodzinie pt.: „**Grupa psychoedukacyjna dla osób doznających przemocy w środowisku rodzinnym**”. Program kierowany był do osób doświadczających przemocy w rodzinie. Zajęcia miały charakter edukacyjno-wspierający. Celem Programu było podejmowanie działań w kierunku zatrzymania przemocy w rodzinie, poprzez zwiększenie świadomości przysługujących praw, wzrost poczucia własnej wartości i kompetencji społecznych. Zajęcia odbywały się w formule grupowej i wzięto w nich udział 35 osób. W ramach programu odbyło się 47 spotkań.
- Program korekcyjno-edukacyjny przeznaczony dla osób stosujących przemoc w rodzinie pt.: „**Program dla osób mających problem ze złością, agresją i stosujących przemoc w rodzinie**”. Program kierowany był do osób, które stosują przemoc w rodzinie lub nie radzą sobie z kontrolowaniem i panowaniem nad uczuciem gniewu. Celem głównym programu było powstrzymanie, zahamowanie i ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie. Zajęcia odbywały się w formule grupowej i wzięty w nich udział 22 osoby. W ramach programu odbyły się 32 spotkania.
- „**Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie**”, został wprowadzony w 2017 roku. Program kierowany był do osób pragnących pogłębiać swoje umiejętności w zakresie radzenia sobie ze złością i agresją. Celem głównym Programu była praca skoncentrowana na zmianie wzorców zachowań w oparciu o zasoby osobiste a także utrwalanie tych zmian, wzbudzanie motywacji wewnętrznej oraz identyfikowanie korzyści na różnych poziomach (np. osobistym, społecznym, rodzinnym, prawnym itp.). Zajęcia odbywały się w formule grupowej i wzięto w nich udział 6 osób. W ramach programu odbyło się 7 spotkań.

Ponadto w 2017 roku Ośrodek Interwencji Kryzysowej realizował program z zakresu uzależnień:

- Program edukacyjno-diagnostyczny pt.: „**Ja i alkohol**”. Program przeznaczony był dla osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, u których zaobserwowano fakty świadczące o możliwości występowania problemu alkoholowego. Celem programu było rozpoznawanie przez klientów własnego stylu picia, negatywnych konsekwencji wynikających z używania alkoholu oraz edukacja na temat problematyki alkoholowej, a w efekcie rozpoznawanie problemu alkoholowego i motywowanie do leczenia. Zajęcia odbywały się w formule grupowej a integralną ich częścią były spotkania indywidualne z prowadzącym konsultantem. W ramach programu odbyło się 85 spotkań, w których wzięty udział 62 osoby.

Wśród wielu działań podejmowanych w Katowicach w 2017 roku na rzecz rodzin zagrożonych przemocą był także „**Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020**”. Program realizowany był na podstawie Uchwały Rady Miasta Nr XXIV/488/16 z dnia 27.04.2016 r. i objęty jest odrębnym sprawozdaniem.

Wskaźniki i prognoza/potrzeby:

lp.	Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	Prognoza/ potrzeby 2018
1.	Liczba osób uczestniczących w Grupie psychoedukacyjnej dla osób doznających przemocy w środowisku rodzinnym	22	19	35	35
2.	Liczba osób uczestniczących w Programie dla osób mających problem ze złością, agresją i stosujących przemoc w rodzinie	9	17	22	22
3.	Liczba osób uczestniczących w Programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc w rodzinie	0	0	6	6
4.	Liczba osób uczestniczących w Programie „Ja i alkohol”	104	87	62	62

Jak wynika z powyższego zestawienia, liczba osób korzystających z poszczególnych programów była zmienna i uzależniona od zapotrzebowania zgłaszanego przez klientów (udział w obu programach jest dobrowolny). Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie realizowany jest od 2017 roku zatem brak jeszcze danych porównawczych, natomiast tendencja niżkowa w odniesieniu do programu „Ja i alkohol” wynika ze zmniejszającej się liczby klientów korzystających ze świadczeń MOPS (udział w tych zajęciach jest obowiązkowy dla osób, u których istnieje podejrzenie występowania problemu alkoholowego). Realizacja ww. programów będzie kontynuowana w 2018 roku

Ponadto, w 2017 roku w ramach projektu „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” finansowanego ze środków unijnych z Poddziałania 9.1.6 Programy aktywnej integracji osób

i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym – tryb pozakonkursowy, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 realizowano:

- **Program Aktywności Lokalnej w Wełnowcu – Józefowcu i Dębie** gdzie zorganizowano działania związane z organizowaniem społeczności lokalnej, w tym spotkania z mieszkańcami kulinarne, zajęcia Lokalnej Strefy Kobiet, w ramach której zapewniono opiekę nad dziećmi, wyjścia integracyjne z grupą mam z dziećmi do bawilandii oraz zorganizowano wyjście integracyjne do teatru. Odbyło się kilka wydarzeń lokalnych, m.in. gra terenowa dla rodzin „Polowanie na PALoWe pisanki”.
- **Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Teraz My!”** oferujący wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami tj.: asystent osoby niepełnosprawnej (dla 22 osób), pobyt w mieszkaniu treningowym (28 osób), zajęcia z zakresu edukacji seksualnej dla osób niepełnosprawnych i osób z ich otoczenia (12 osób), zajęcia uspołeczniające i zajęcia z zakresu integracji sensorycznej oraz masaż specjalistyczny dla dorosłych niskofunkcjonujących osób dotkniętych autyzmem (6 osób), 12 spotkań integracyjnych dla osób niepełnosprawnych i osób z ich otoczenia (100 osób).

Realizacja projektu „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” zakończyła się w grudniu 2017 roku.

Zadanie 2. Inicjowanie naturalnych grup wsparcia i grup samopomocowych przy wykorzystaniu wolontariatu i zasobów środowiska lokalnego oraz wsparcia asystenta rodziny.

Wsparcie udzielane przez wolontariuszy w placówkach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach opisane zostało w priorytecie 2, celu szczegółowym 1, zadaniu 3. Natomiast wsparcie asystenta rodziny opisane zostało w priorytecie 1, celu szczegółowym 3, zadaniu 1.

Zadanie 3. Tworzenie i realizacja projektów nakierowanych na zapobieganie zjawiskom bezrobocia, bezdomności i wykluczenia społecznego.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach tworzy i realizuje programy i inicjatywy mające na celu zapobieganie zjawiskom bezrobocia i wykluczenia społecznego. Informacje na temat oferty indywidualnego wsparcia dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy opisano w priorytecie 1, celu szczegółowym 2, zadaniu 1.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach działając we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy podjął inicjatywę w zakresie objęcia bezrobotnych pakietem dedykowanych dla nich działań, łączących elementy aktywizacji zawodowej i integracji społecznej. Działania te były realizowane w ramach Programu Aktywizacja i Integracja (PAI). Działania w ramach PAI w bloku Integracja Społeczna miały na celu kształtowanie aktywnej postawy w życiu społecznym i zawodowym i były realizowane przez pracowników Ośrodka poprzez grupowe poradnictwo specjalistyczne w wymiarze 45 godzin oraz warsztaty trenerskie w wymiarze również 45 godzin. Dokładny opis oferty wsparcia dla osób z problemem bezrobocia znajduje się w „Sprawozdaniu z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach za 2017 rok”, które przyjmowane jest w formie uchwały Rady Miasta Katowice.

Ponadto, w 2017 roku kontynuowano realizację projektu „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” współfinansowanego z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. W ramach projektu realizowano następujące zadania:

- Program Aktywności Lokalnej w Zawodziu,
- Program Aktywności Lokalnej w Wełnowcu,
- Program Aktywności Lokalnej w Giszowcu,
- Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Teraz My!”.

W ramach kontraktów socjalnych realizowano następujące usługi:

- usługi asystenta osoby bezdomnej,
- usługi asystenta rodziny,
- usługi streetworkera dla osób bezdomnych,
- program „Misja: Bobas” - Klub „Młody i Świadomy Rodzic” dla młodocianych rodziców,
- Program Aktywizacja i Integracja dla osób bezrobotnych oddalonych od rynku pracy,

- Klub Integracji Społecznej,
- specjalistyczne poradnictwo psychologiczne i terapeutyczne.

Realizacja projektu „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” zakończyła się w grudniu 2017 roku.

Zadanie 4. Tworzenie i realizacja grupowego wsparcia w zakresie nabywania umiejętności społecznych, opiekuńczo-wychowawczych, podwyższania kompetencji rodzicielskich.

W ramach ww. zadania realizowany był przez pracowników Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii program „Trening Umiejętności Rodzicielskich” (TUR). Realizacja tego programu została opisana w priorytecie 1, celu szczegółowym 2, zadaniu 4. Program ten obejmował treści profilaktyczne i edukacyjne. Koncentrował się na treściach służących nabywaniu przez rodziców umiejętności społecznych i opiekuńczo – wychowawczych.

W projekcie „Pomocna dłoń dla rodziny” realizowanym w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 dla Poddziałania 9.2.5 Rozwój usług społecznych – konkurs prowadzono grupę wsparcia dla rodzin chcących podnieść umiejętności opiekuńczo – wychowawcze, której głównym celem było doskonalenie umiejętności społecznych rodziców, zwalczanie własnej bezradności, a także uzyskanie nowych umiejętności. W 2017 roku w grupie udział wzięło 14 kobiet.

Ponadto, w 2017 roku w ramach projektu „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” finansowanego ze środków unijnych z Poddziałania 9.1.6 Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym – tryb pozakonkursowy, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 realizowano:

- Program Aktywności Lokalnej w Wełnowcu – Józefowcu i Dębie gdzie zorganizowano wyjazdowy Trening Umiejętności Społecznych;
- W ramach kontraktów socjalnych realizowano program „Misja: Bobas” - Klub „Młody i Świadomy” dla młodych rodziców. W Programie uczestniczyło 14 osób, w tym 12 osób zakończyło udział, 2 przerwały.

Realizacja projektu „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” zakończyła się w grudniu 2017 roku.

Priorytet 3. Edukacja podstawą rozwoju indywidualnego potencjału i zdolności dziecka

Cel strategiczny: Poprawa sytuacji dziecka w procesie edukacji.

Cel szczegółowy 1: Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

Zadania:

- 1. Wypracowanie jednorodnych procedur efektywnej selekcji monitoringu uczniów z problemami edukacyjnymi.**
- 2. Kompensowanie deficytów edukacyjnych poprzez organizowanie dodatkowych zajęć sprzyjających pełnemu opanowaniu wiedzy i umiejętności.**
- 3. Pomoc rzeczowa o charakterze edukacyjnym uczniom będącym w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów w rodzinie lub innych zdarzeń (stypendia i zasiłki szkolne).**

Na terenie miasta Katowice podjęto następujące działania mające na celu wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży:

- w przedszkolach prowadzona była obserwacja dzieci przez wychowawców, pedagogów i psychologów w celu diagnozy pedagogicznej i realizacji stosownej pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- zorganizowano wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci w wieku od 0-6 lat (lub dłużej, jeżeli wydana została decyzja o odroczeniu spełniania obowiązku szkolnego) przez miejskie przedszkola z oddziałami integracyjnymi, Specjalistyczną Radnię Psychologiczno-Pedagogiczną oraz placówki, dla których organem prowadzącym nie jest miasto Katowice. Liczba dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju w 2017 roku wyniosła 1 554;
- Radnie Psychologiczno-Pedagogiczne, dla których organem prowadzącym jest miasto Katowice, w 2017 roku wydały 1 006 orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego i 274 orzeczenia o potrzebie nauczania indywidualnego.

Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów w obecnym jej kształcie została uregulowana w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, po nowelizacji z dnia 16 grudnia 2004 r. (Dz. U. z 2004 r. nr 281, poz. 2781), w dodanym rozdziale 8a, obowiązującym od dnia 1 stycznia 2005 roku świadczeniami pomocy materialnej o charakterze socjalnym są: stypendium szkolne, zasiłek szkolny. Świadczenia dla uczących się dzieci i młodzieży stanowią formę pomocy materialnej dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej i życiowej. Udzielanie tych świadczeń ma na celu wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów, słuchaczy i wychowanków z uboższych środowisk.

W 2017 roku wydano 1 592 decyzje o przyznaniu stypendiów:

- w szkołach podstawowych – 977,
- w gimnazjach – 401,
- w zasadniczych szkołach zawodowych – 50,
- w liceach ogólnokształcących – 53,
- w technikach – 110,
- w szkole specjalnej przysposabiającej do pracy – 1.

W 2017 roku wydano 23 decyzje o przyznaniu zasiłku szkolnego dla uczniów miasta Katowice:

- w szkołach podstawowych – 10,
- w gimnazjach – 5,
- w szkołach ponadgimnazjalnych – 8.

W 2017 roku 1 647 dzieci uzyskało dofinansowanie posiłków w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Natomiast w zakresie dofinansowania zakupu podręczników dla uczniów w ramach Rządowego Projektu Pomocy Uczniom „Wyprawka szkolna” – w 2017 roku pomocą zostało objętych 252 uczniów.

Wskaźniki i prognoza/potrzeby:

Lp.	Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	Prognoza/potrzeby 2018
1.	Liczba dzieci objętych wczesnym wspomaganiem rozwoju	538	866	1 554	przewiduje się kontynuację na podobnym poziomie
2.	Liczba wydanych orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego przez Poradnie Psychologiczno – Pedagogiczne	219	663	1 006	przewiduje się kontynuację na podobnym poziomie
3.	Liczba dzieci objętych nauczaniem indywidualnym	327	356	274	przewiduje się kontynuację na podobnym poziomie
4.	Liczba wydanych decyzji o przyznaniu stypendiów	1 954	1 953	1 592	przewiduje się, że wskaźnik będzie utrzymany na podobnym poziomie
5.	Liczba wydanych decyzji o zasiłkach szkolnych	30	28	23	przewiduje się, że wskaźnik będzie utrzymany na podobnym poziomie
6.	Liczba dzieci, które objęte były dożywianiem finansowanym przez MOPS	4 680	2 580	1 647	przewiduje się, że wskaźnik będzie utrzymany na podobnym poziomie
7.	Liczba uczniów, którzy otrzymali dofinansowanie do zakupu podręczników	1 106	528	252	wskaźnik do wygaszenia ze względu na zamknięcie rządowego programu pomocy uczniom „Wyprawka szkolna” w związku z wprowadzaniem darmowych podręczników

Cel szczegółowy 2: Promowanie i wspieranie uzdolnionych uczniów.

Zadania:

- 1. Monitorowanie sytuacji szkolnej uczniów uzdolnionych i budowanie oferty edukacyjnej adekwatnej do ich potrzeb.**
- 2. Wyróżnianie i nagradzanie dzieci i młodzieży uzdolnionej poprzez przyznawanie stypendiów za wyniki w nauce.**

Młodzież mieszkająca na terenie Miasta Katowice może ubiegać się o stypendium w ramach Miejskiego Programu Stypendialnego dla Uczniów Szczególnie Uzdolnionych „Prymus”. Stypendium „Prymus” dedykowane jest dla dzieci i młodzieży szkół publicznych oraz szkół niepublicznych za uzyskiwane osiągnięcia dydaktyczne, zgodnie z brzmieniem zapisów uchwały Nr XXIII/490/12 Rady Miasta Katowice z dnia 30 maja

2012 roku w sprawie określenia szczegółowych warunków i trybu przyznawania stypendium dla dzieci i młodzieży w ramach Miejskiego Programu Stypendialnego dla Uczniów Szczególnie Uzdolnionych „Prymus”. Stypendium dla uczniów przyznawane jest maksymalnie na okres 10 miesięcy a dla absolwentów szkół ponadgimnazjalnych przyznawane jest jednorazowo. Celem programu jest promowanie uczniów wybitnie uzdolnionych poprzez wspieranie ich i prowadzenie działań na rzecz podnoszenia wyników w nauce, zachęcanie uczniów do reprezentowania i promocji Miasta Katowice w konkursach i olimpiadach, doprowadzenie do wzrostu aspiracji edukacyjnych i aktywności uczniów, a także poczucia własnej wartości w społeczności szkolnej i lokalnej, zwiększanie motywacji uczniów do rozszerzania wiedzy poza program nauczania, wsparcie finansowe uczniów wybitnie uzdolnionych. W roku 2017 roku w budżecie miasta Katowice na stypendia przyznawane w ramach Miejskiego Programu Stypendialnego dla Uczniów Szczególnie Uzdolnionych „Prymus” przeznaczono kwotę 468 850,00 zł. Stypendium zostało przyznane 185 uczniom publicznych oraz niepublicznych szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych.

Wskaźniki i prognoza/potrzeby:

Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	Prognoza/potrzeby 2018
Liczba uczniów szczególnie uzdolnionych objętych programem stypendialnym	150	265	185	przewiduje się, że wskaźnik będzie utrzymany na podobnym poziomie

Cel szczegółowy 3: Wzbogacanie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży.

Zadania:

- 1. Wzbogacanie ofert szkół w zakresie zajęć pozalekcyjnych, stanowiące dla dzieci i młodzieży atrakcyjną formę spędzania czasu wolnego i rozwoju zainteresowań, prowadzonych przez nauczycieli z odpowiednimi kwalifikacjami.**
- 2. Współpraca szkół z organizacjami pozarządowymi wspierającymi zadania edukacyjne.**

Do rozwoju szkoły oraz uczniów w dużej mierze przyczynia się zaangażowanie nauczycieli i młodzieży w pracę na zajęciach pozalekcyjnych. Rozpoznawanie możliwości i potrzeb uczniów pozwala na dostosowanie i modyfikowanie oferty edukacyjnej. Uczniowie katowickich szkół mają możliwość uczestnictwa w następujących zajęciach:

- zajęcia wyrównawcze, które są realizowane przez wszystkich nauczycieli w ramach konsultacji indywidualnych,
- zajęcia rozszerzające prowadzone przez nauczycieli przedmiotów, pozwalające na pogłębianie wiadomości i umiejętności przedmiotowych oraz przygotowujące do egzaminów zewnętrznych,
- zajęcia pozalekcyjne realizowane w ramach projektów dofinansowanych ze środków unijnych,
- zajęcia rozwijające zainteresowania uczniów, kółka zainteresowań np. teatralne, muzyczne, turystyczne, literackie,
- zajęcia terapeutyczne.

Są to zajęcia organizowane przez pedagoga dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się, jak również dla młodzieży z innymi dysfunkcjami. Ponadto, uczniowie zaangażowani są w szereg programów i projektów realizowanych w szkołach przez organizacje pozarządowe, uczących aktywności obywatelskiej, rozwijających kompetencje społeczne, pasje i zainteresowania. Uczniowie szkół podstawowych korzystają również ze szczególnej formy realizacji programu nauczania poza murami szkoły w ramach tzw. „Zielonych Szkół”. Są to wyjazdy, na których oprócz realizacji podstawy programowej i celów wychowawczych stwarza się warunki do poznania przyrody, kultury, tradycji, historii, propaguje formy aktywnego wypoczynku, uczy się dzieci samodzielności, gospodarności i współżycia w grupie.

Wskaźniki i prognoza/potrzeby:

Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	Prognoza/potrzeby 2018
Liczba dzieci, które skorzystały z wyjazdu na „Zielone Szkoły”	1243	1248	1360	przewiduje się, że wskaźnik będzie utrzymany na podobnym poziomie

Priorytet 4. Sport, rekreacja i wypoczynek

Cel strategiczny: Popularyzacja sportu, aktywnego wypoczynku oraz zdrowego trybu życia jako sposobu spędzania wolnego czasu przez rodzinę.

Cel szczegółowy 1: Rozbudowa warunków służących aktywności sportowej i rekreacyjnej oraz uczestnictwo dzieci i młodzieży w zajęciach sportowo – rekreacyjnych.

Zadania:

1. Współpraca z Uczniowskimi Klubami Sportowymi, stowarzyszeniami kultury fizycznej oraz organizacjami pozarządowymi mająca na celu upowszechnianie kultury fizycznej i sportu.
2. Wspieranie plenerowych imprez sportowych, rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży.
3. Wyrównywanie dysproporcji w dostępie dzieci i młodzieży do oferty sportowej, rekreacyjnej i turystycznej.
4. Wspieranie stałych zajęć rekreacyjnych i sportowo-rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych.
5. Wykorzystanie gminnej bazy sportowej na cele rekreacyjne i aktywność ruchową dzieci i młodzieży.
6. Wspieranie różnych form turystyki krajowej.
7. Kształtowanie właściwych postaw wobec sportu poprzez edukację sportową, aktywne uczestnictwo w imprezach sportowych, edukację w zakresie kultury widowisk sportowych.
8. Poszerzanie form sportowego szkolenia dzieci i młodzieży w klubach, ze szczególnym uwzględnieniem uczniowskich klubów sportowych w zakresie nieodpłatnego wykorzystania bazy sportowej.
9. Funkcjonowanie w szkołach klas sportowych.

Realizacja przedmiotowych założeń w Wydziale Edukacji i Sportu w 2017 roku odbywała się poprzez wykonywanie zadań zawartych w systemie pokrywającym się z zadaniami, do których został powołany Wydział Edukacji i Sportu. Wspieranie działalności katowickich klubów i stowarzyszeń sportowych w 2017 roku odbywało się w drodze otwartych konkursów ofert o udzielenie dotacji podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych w celu upowszechniania kultury fizycznej, sportu i turystyki w celu realizacji następujących zadań:

- „Szkolenie dzieci i młodzieży w dziedzinie sportu, turystyki i rekreacji” w 2017 roku;
- „Prowadzenie Środowiskowych Programów Profilaktycznych w formie pozalekcyjnych zajęć sportowych” w 2017 roku - w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi oraz narkomanii, zadanie realizowane przez Uczniowskie Kluby Sportowe;
- „Organizacja imprez sportowych i turystycznych w okresie od dnia podpisania umowy do 30 czerwca 2017 roku”;
- „Organizacja imprez sportowych i turystycznych od dnia podpisania umowy do 31 grudnia 2017 roku”;
- „Akcja zima w mieście 2017 – organizacja zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży”;
- „Akcja lato w mieście 2017 – organizacja zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży”;
- „Organizacja uprawiania sportu” w 2017 roku.

Ponadto Wydział Edukacji i Sportu wspierał również działalność katowickich klubów i stowarzyszeń sportowych klubów poprzez:

- przyznawanie dotacji na realizację zadań publicznych w trybie tzw. Małych Grantów,
- wspieranie różnych form turystyki krajowej,
- wspieranie plenerowych imprez sportowych, rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży.

Środki finansowe przekazywane katowickim klubom sportowym pozwalają im na prowadzenie bieżącej, całorocznej działalności szkoleniowej. Z dotacji pokrywane są min. koszty stałe (czynsze, wynajmy, obsługa techniczna itp.), sprzęt sportowy, stroje sportowe, akcesoria i urządzenia sportowe, wynagrodzenia trenerów i księgowych, transport na turnieje i obozy, wyżywienie i zakwaterowanie na turniejach i obozach, napoje i drobny poczęstunek itp. Ponadto Miasto w formie dotacji współfinansuje również organizację imprez sportowo-rekreacyjnych dla mieszkańców, a także wspomaga w znaczący sposób organizację zajęć dla dzieci i młodzieży pozostającej w mieście w trakcie ferii zimowych (Akcja zima w mieście) oraz wakacji letnich (Akcja lato w mieście). W zajęciach organizowanych przez kluby i stowarzyszenia uczestniczą tysiące dzieci i młodzieży, dla których uprawianie sportu i rekreacji stanowi alternatywny sposób na spędzanie czasu wolnego, rozwijanie swoich umiejętności i zainteresowań oraz zabawę. Obserwujemy ciągły wzrost liczby dzieci i młodzieży trenujących w klubach w stosunku do lat ubiegłych. Dzięki dotacji ze strony miasta

katowickie kluby i stowarzyszenia sportowe mogły realizować wymienione zadania przedstawiając bogatą ofertę sportową dla katowickich dzieci i młodzieży zarówno pod względem różnorodności zajęć, jak ich powszechnej dostępności.

Wskaźniki i prognoza/potrzeby:

Lp.	Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	Prognoza/Potrzeby 2018
1.	Liczba podmiotów – Uczniowskich Klubów Sportowych, otrzymujących dotację	41	35	35	przewiduje się, że wskaźnik będzie utrzymany na podobnym poziomie
2.	Liczba uczestników zadania pod nazwą „Prowadzenie Środowiskowych Programów Profilaktycznych w formie pozalekcyjnych zajęć sportowych”	3 785	3 119	2 850	przewiduje się, że wskaźnik będzie utrzymany na podobnym poziomie
3.	Wysokość środków finansowych – dotacja – przeznaczonych na realizację zadania pod nazwą „Prowadzenie Środowiskowych Programów Profilaktycznych w formie pozalekcyjnych zajęć sportowych”	799 436,50 zł	800 000 zł	800 000 zł	przewiduje się, że wskaźnik będzie utrzymany na podobnym poziomie
4.	Liczba imprez sportowych	ok. 144	ok. 94	ok. 100	przewiduje się, że wskaźnik będzie utrzymany na podobnym poziomie

Reasumując należy stwierdzić, że wszystkie działania podejmowane przez Wydział Edukacji i Sportu w 2017 roku miały na celu popularyzację sportu, aktywnego wypoczynku oraz zdrowego trybu życia jako sposobu spędzania wolnego czasu przez rodzinę. Rekomenduje się kontynuację ww. działań w 2018 roku.

Cel szczegółowy nr 2: Promocja form spędzania czasu wolnego przez młodzież, sprzyjających rozwojowi zainteresowań i przeciwdziałaniu nudzie.

Zadanie 1: Realizacja projektów służących zdrowemu stylowi życia, przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym tj. alkoholizmowi, narkomanii oraz biernym formom spędzania wolnego czasu.

Zadanie to jest realizowane między innymi poprzez:

- realizację treści edukacyjnych i profilaktycznych wynikających z podstawy programowej w ramach przedmiotów: biologia, wychowanie do życia w rodzinie, wychowanie fizyczne oraz lekcji wychowawczych (tzn. godzin do dyspozycji wychowawcy) i wyjazdy uczniów na wycieczki szkolne o charakterze rekreacyjnym;
- funkcjonowanie w szkołach oddziałów sportowych. Jednostki oświatowe miasta Katowice w 2017 roku prowadziły 53 oddziały sportowe, do których uczęszczało 1 145 uczniów. Dyscypliny, w których prowadzone było szkolenie sportowe to: piłka nożna, piłka siatkowa, piłka ręczna, koszykówka, pływanie i szermierka. Ponadto, wszystkie szkoły, każdego roku wdrażają szkolny program wychowawczy oraz szkolny program profilaktyki, które są opracowywane i dostosowywane do potrzeb środowiska danej placówki i uwzględniają treści związane z promocją zdrowia i zdrowego stylu życia;
- ofertę zajęć przygotowaną przez Uczniowskie Kluby Sportowe, która obejmuje takie dyscypliny sportowe jak: koszykówka, siatkówka, szermierka, narciarstwo, piłka nożna, pływanie, lekkoatletyka, piłka ręczna, kajakerstwo, szachy, biathlon, gimnastyka artystyczna, aikido, hokej na lodzie, judo, unihokej, tenis stołowy, zapasy, skoki do wody.

Wskaźniki i prognoza/potrzeby:

Lp.	Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	Prognoza/Potrzeby 2018
1.	liczba oddziałów sportowych	43	49	53	przewiduje się kontynuację na podobnym poziomie
2.	liczba uczniów w oddziałach sportowych	1 043	1 209	1 145	przewiduje się kontynuację na podobnym poziomie

Zadanie nr 2. Zagospodarowanie w okresie wakacyjnym czasu wolnego dzieciom i młodzieży poprzez ich udział w imprezach i zajęciach organizowanych w ramach zimowego oraz letniego wypoczynku dzieci i młodzieży w mieście Katowice.

Realizacja zadania przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach

W 2017 roku w ramach organizacji letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży, w Świetlicach i Klubach prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz organizacje pozarządowe, jak również w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz w ramach udzielonego dofinansowania do wypoczynku letniego poza miejscem zamieszkania, łącznie udział wzięło:

- w ramach letniego wypoczynku 1636 dzieci,
- w ramach zimowego wypoczynku 896 dzieci.

Dla dzieci i młodzieży z terenu miasta Katowice, przygotowano liczne atrakcje i zajęcia np. konkursy i turnieje sportowe, dyskoteki, zajęcia w ramach kółek zainteresowań, quizy, zajęcia plastyczne, muzyczne, informatyczne, internetowe, kulinarne itp. Dzieci uczestniczyły w wielu świetlicowych i między-świetlicowych imprezach, imprezach organizowanych bądź dotowanych przez Urząd Miasta, Pałac Młodzieży, Domy Kultury, w imprezach plenerowych w Parku Kościuszki i Parku Śląskim (Planetarium, Ogród Zoologiczny). Przez cały okres wakacji, dzieci korzystały ze wszystkich kąpielisk otwartych oraz boisk i sal gimnastycznych Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji.

Wzorem lat ubiegłych Świetlice Specjalistyczne i Specjalistyczne Kluby Młodzieżowe Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w ramach limitu miejsc, przyjmowały dzieci ze środowiska lokalnego, nie będące dotychczas pod opieką Świetlic oraz Klubów. Dzieci nie spędzały samotnie czasu wakacji na swoich podwórkach lub w domach rodzinnych, tylko miały możliwość uczestniczenia w zajęciach przygotowanych przez Świetlice i Kluby. Dzięki temu miały zapewnioną właściwą opiekę, bezpieczeństwo oraz mogły aktywnie i konstruktywnie spędzić czas podczas ferii i wakacji. Z tej formy opieki skorzystało 49 dzieci ze środowiska lokalnego.

Realizacja zadania przez Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice

W okresie ferii i wakacji 2017 roku dzieci miały możliwość uczestniczenia w licznych zajęciach organizowanych przez szkoły i placówki oświatowe. W ramach Akcji lato w mieście - 2017 zajęcia stacjonarne prowadzono w 41 placówkach, natomiast w ramach Akcji zima w mieście - 2017 organizatorami wypoczynku zimowego było 48 placówek.

Wskaźniki i prognoza/potrzeby:

Lp.	Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	Prognoza/Potrzeby 2018
1.	liczba szkół i placówek oświatowo-wychowawczych organizujących wypoczynek letni	42	43	41	przewiduje się kontynuację na podobnym poziomie
2.	liczba szkół i placówek oświatowo-wychowawczych organizujących wypoczynek zimowy	55	53	48	przewiduje się kontynuację na podobnym poziomie

Realizacja zadania przez Wydział Kultury Urzędu Miasta Katowice

Miejskie Domy Kultury:

Akcja zima w mieście 2017

Gry i zabawy integracyjne, warsztaty plastyczne, teatralne, wokalne, taneczne, naukowe, ekologiczne zajęcia ruchowe, gry i zabawy edukacyjne, koncerty, spotkania z ciekawymi ludźmi, zajęcia: komputerowe, sportowe, savoir vivre, integracyjne, projekcje filmów. Poza zajęciami stacjonarnymi organizowanymi w siedzibach MDK dzieci miały możliwość wzięcia udziału w zorganizowanych wyjściach np. do kina, teatru czy skansenu. Liczba uczestników 2 423 osoby, liczba zajęć 163.

Akcja lato w mieście 2017

Zajęcia świetlicowe, warsztaty plastyczne, ogrodnicze, regionalne, muzyczne, ekologiczne, wokalne, taneczne, integracyjne, ruchowe, modelarskie, teatralne, kulinarne, językowe czy sportowe. Dodatkowymi atrakcjami dla dzieci były: projekcje filmów, gry terenowe, spotkanie z ciekawymi ludźmi np. policjantami, strażakami. Organizowano wycieczki m.in.: do Śląskiego Ogrodu Zoologicznego w Chorzowie czy kin. Ponadto w każdą środę lipca w Amfiteatrze Zadole organizowane były dla dzieci spektakle teatralne lub przedstawienia interaktywne oraz warsztaty artystyczne. Liczba uczestników: 6484 osoby, liczba zajęć 274.

Galerii Sztuki Współczesnej BWA w Katowicach:

Akcja zima w mieście 2017

W ramach akcji „Zima w Mieście” odbyło się 8 bezpłatnych warsztatów „FEERIE ZIMOWE”. Zajęcia były prowadzone w oparciu o wystawę „Rysa na powiece”. Prowadząca: Aneta Zasucha. Liczba uczestników: 144 osoby.

Akcja lato w mieście 2017

Bezpłatne warsztaty ekspresji twórczej prowadzone były w oparciu o wystawy: „Dyplomy ASP”, „Przesilenia” oraz „Abstrakcja użytkowa”. Prowadząca: Aneta Zasucha. Odbyło się 38 warsztatów, w których wzięły udział 693 osoby. W ramach akcji „Lato w mieście 2017” Galeria BWA zaprosiła dzieci również do projektu edukacyjno-artystycznego „Do Sztuki Gotowi Start!”. Izabela Rutkowska, artystka, zrealizowała warsztaty i akcję artystyczną skierowaną do dzieci. Działania skupione były wokół katowickich pomników. Liczba uczestników warsztatów 25 osób.

Miejska Biblioteka Publiczna w Katowicach

Akcja zima w mieście 2017

Akcja Ferie z Książką trwała od 16 do 27 stycznia 2017 roku. W tym czasie Miejska Biblioteka Publiczna w Katowicach przygotowała w 21 filiach zajęcia dla dzieci i młodzieży w wieku od 5 do 15 lat. W ramach akcji MBP zorganizowała warsztaty literacko-artystyczne, zajęcia muzyczne, warsztaty parateatralne, turnieje gier planszowych, podchody literackie, spacerowanie tropem ważnych słów, wyjścia do instytucji na terenie aglomeracji. Zrealizowano łącznie 152 zajęć. Frekwencja na zajęciach wyniosła łącznie 1 150 osób.

Akcja lato w mieście 2017

Akcja Lato z Książką 2017 trwała przez cały lipiec i sierpień. Zajęcia w jej ramach zorganizowane zostały w 17 filiach Miejskiej Biblioteki Publicznej w Katowicach. Akcja skierowana była do dzieci i młodzieży w wieku od 5 do 12 lat. W ramach akcji MBP zorganizowała warsztaty literacko-artystyczne, zajęcia muzyczne, warsztaty parateatralne, turnieje gier planszowych, podchody literackie, spacerowanie tropem ważnych słów, wyjścia do instytucji na terenie aglomeracji oraz warsztaty przyrodniczo-literackie. Zrealizowano łącznie 358 zajęć. Frekwencja na zajęciach wyniosła 3 164 osoby.

Muzeum Historii Katowic

Akcja zima w mieście 2017

- Warsztaty historyczne pt. „Wieków temu w Katowicach”. Zajęcia warsztatowe połączone ze zwiedzaniem wystawy stałej „Z dziejów Katowic”.
  - Warsztaty artystyczne „Pokój zabaw dziecięcych z okresu dwudziestolecia międzywojennego”. Zajęcia warsztatowe połączone ze zwiedzaniem wystawy „W kamienicy mieszczańskiej – codzienność i odświętność”.
  - Warsztaty plastyczne „Portret rodzinny we wnętrzu”. Zajęcia warsztatowe połączone ze zwiedzaniem wystawy „W kamienicy mieszczańskiej – codzienność i odświętność” oraz „W kamienicy mieszczańskiej – u sąsiadów na pokojach i w kuchni”.
  - Warsztaty fotograficzne „W dawnym atelier fotograficznym”. Zajęcia połączone ze zwiedzaniem wnętrz mieszczańskich ze szczególnym uwzględnieniem fotografii z przełomu XIX i XX wieku.
  - Warsztaty plastyczne pt. „Akwarele pejzażowe z balonikami w tle”. Zajęcia warsztatowe połączone z poznaniem wystawy akwarel Grzegorza Chudego.
  - Warsztaty teatralne pt. „Teatr – muzyka – ruch”. Warsztaty teatralne łączące elementy rytmiki i dźwięku z podstawowymi zadaniami aktorskimi.
  - Warsztaty graficzne pt. „Struktury ujarzmione”. Zajęcia z wykorzystaniem materiałów, struktur i technik graficznych, po wykonaniu jednej pracy utworzona została wspólna, mozaikowa praca graficzna.
- Łącznie zorganizowano 64 zajęcia warsztatowe, w których wzięło udział 853 dzieci.

Akcja lato w mieście 2017

- Warsztaty plastyczne „Nie taki strach straszny jak go malują”. Inspiracją do tematu zajęć były obrazy Zdzisława Beksińskiego, ich poznanie na wystawie pomogło uczestnikowi warsztatów jak świat realny, rzeczywisty przetworzyć w obrazy fantastyczne i tajemnicze. Istotnym i ulubionym motywem w obrazach Z. Beksińskiego była wykreowana różnymi technikami plastycznymi postać ludzka, zwłaszcza głowa, twarz. Jej wizerunek fantastyczny i odrealniony stał się tematem prac plastycznych dzieci, które dzięki

własnej wyobraźni i umiejętnościom manualnym mogły wykonać niepowtarzalne i niebanalne własne, indywidualne obrazy.

- Warsztaty plastyczne „Środek świata znajduje się w moim pokoju”. Podczas warsztatów uczestnicy odbyli podróż po malarskich światach Zdzisława Beksińskiego, zwiedzając wystawę „Mroki podświadomości. Beksiński” i spróbowali choć w małym stopniu, wejść w obszar wyobraźni artysty, dotknąć jego niepokojów.

- Warsztaty plastyczne „Mozaika”. Mozaiki obecne na Nikiszowcu, również w Muzeum pomogły przygotować warsztaty, w czasie których każdy z uczestników mógł wykonać własną mozaikę. Mozaika – dawniej bardzo powszechna technika malarska – dziś stosowana jest rzadziej, jednak niektórzy współcześni artyści wciąż sięgają do tej metody tworzenia swoich dzieł. Jest to również zauważalne w sztuce ulicznej, gdzie artyści umieszczają swoje mozaiki m.in. na murach, krawężnikach, mostach, zwracając w ten sposób uwagę przypadkowych przechodniów. Podczas zajęć dzieci obejrzały prezentację różnych form mozaikowych, poznały odmienne techniki, co ułatwiło im zadanie wykonania własnej samodzielnej pracy.

- Warsztaty artystyczne „Zaczarowany świat przytulanki. Historia misia Rudolfa”. Podczas warsztatów dzieci poznały historię przytulanki, jak to dawniej z nimi było, czy dzieci przywiązywały się do swych pluszaków i czy tak łatwo było zdobyć zabawki. Razem w 38 warsztatach uczestniczyło 801 dzieci.

Katowice Miasto Ogrodów – Instytucja Kultury im. K. Bochenek

Akcja zima w mieście 2017

Katowice Miasto Ogrodów – Instytucja Kultury im. K. Bochenek zorganizowała na zakończenie ferii zimowych dla dzieci i młodzieży niezwykle wydarzenie, kostiumowy spektakl, w którym oprócz artystów występujących na scenie, każdy z widzów mógł się poczuć jak prawdziwa gwiazda.

Spektakl połączony z zabawą i konkursem. „SuperWirtuozi: zaginiony gwiazdozbiór. Epizod IV- Karnawał SuperBohaterów. Czyli o muzycznej Piątej Porze Roku”. To muzyczne widowisko z udziałem super muzycznego bohatera, wirtuoza gry na akordeonie Marcina Wyróstka. Wspólnie z zespołem Coloriage oraz CoundCheck Satelite Orchestar ze stowarzyszeniem aktorów Opery Opolskiej łącznie uczestniczyło 14 artystów. Przygotowali znakomitą przedpołudniową zabawę dla widzów i ich opiekunów. Dodatkową atrakcją był przeprowadzony na scenie konkurs kostiumów super bohaterów, w które przebrani byli najmłodszy widzowie. W wydarzeniu wzięło udział ponad 275 widzów.

Warsztaty połączone z edukacją. „Future Artist” – to kolejna edycja zajęć polegających na zapewnieniu uczestnikom kontaktu ze sztuką, sprzyjaniu ich twórczości i wykorzystaniu w procesie edukacji eksperymentalnych warsztatów w galeriach sztuki, akcji w przestrzeni miasta, wycieczek miejskich oraz współpracy artystów z dziećmi i młodzieżą. Program skierowany był do dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 18 lat, rodziców, animatorów kultury oraz do otwartej publiczności z obszaru Śląska, a w tej edycji również z Polski. Liczba zajęć ogółem 10, uczestnicy ogółem 3000 osób.

Akcja lato w mieście 2017

Warsztaty dziennikarskie. Pod egidą Ambasady Młodych, 40 osobowa grupa pod okiem profesjonalistów nad własnym materiałem dziennikarskim. Podzieleni byli na grupy tworzące: informacje prasowe, nagrania reportaży radiowych, stworzenia fotoreportaży, poznanie zasad i reguł powstawania news telewizyjnych. Uczestnicy warsztatów pracowali w terenie jak i w redakcjach. Udział w warsztatach był bezpłatny. Adresatami byli uczniowie szkół ponadgimnazjalnych i studenci, którzy interesują się tematyką medialną. Kampus trwał od 29 czerwca do 3 lipca.

Warsztaty muzyczno-edukacyjne. „Rodzinne Matinee” – to rodzinne spotkanie z muzyką. Cykl koncertów, w czasie których najmłodszy nie tylko słuchają muzyki i poznają historię instrumentów.

Warsztaty twórcze. „Future Artist” - Warsztaty dla grup ze Śląska. Pejzaż i dizajn - warsztat op-art inspirowany pejzażem miejskim i oparty na uproszczaniu form. W nawiązaniu do slajdowiska fotografii Zofii Rydet, Michała Cały i Roberta Słomy. Zastosowane techniki plastyczne: rysunek ołówkiem, malarstwo, technika mieszana. Praca indywidualna i grupowa, zajęcia polegające na zapewnieniu uczestnikom bezpośredniego kontaktu ze sztuką, sprzyjaniu ich twórczości i wykorzystaniu w procesie edukacji eksperymentalnych warsztatów w galeriach sztuki, akcji w przestrzeni miasta, wycieczek miejskich oraz współpracy artystów z dziećmi i młodzieżą. Program skierowany był do dzieci w wieku od 6 do 18 lat, rodziców, animatorów kultury oraz do otwartej publiczności z obszaru Śląska, a w tej edycji również z Polski.

Muzyczna scena edukacyjna. „Muzykodrom” to nowe miejsce dla dzieci na mapie Katowic – Miasta Muzyki UNESCO. Jego bazą jest Miasto Ogrodów. To przestrzeń poświęcona w całości dzieciom, gdzie grają, śpiewają i komponują.

Teatr impresariat, w tym projekt „Miasto bez ogródek - Otwieramy bramy”.
Liczba zajęć ogółem 26, uczestnicy ogółem 6 968 osób.

Śląski Teatr Lalki i Aktora "Ateneum"

Akcja zima w mieście 2017

W ramach akcji zima w mieście 2017 w dniach 16 – 29 stycznia odbyły się 4 bezpłatne warsztaty: 2 plastyczne i 2 muzyczne. Z warsztatów tych skorzystało 100 dzieci.

Akcja lato w mieście 2017

Śląski Teatr Lalki i Aktora „Ateneum” w ramach akcji lato w mieście 2017 w dniach od 26 czerwca do 15 lipca realizował spektakl „Szelmostwa Lisa Witalisa” Jana Brzechwy w ramach wakacyjnych warsztatów teatralnych dla dzieci. W warsztatach tych bezpłatnie uczestniczyło 13 dzieci. W dniach od 18 lipca do 14 sierpnia 483 osoby obejrzały wystawę lalek w Galerii Ateneum. Łącznie z akcji „Lato w mieście” bezpłatnie skorzystało 496 dzieci.

Instytucja Promocji i Upowszechniania Muzyki „Silesia”

Akcja zima w mieście 2017

Instytucja Promocji i Upowszechniania Muzyki „Silesia” w ramach Akcji zima w mieście 2017 zorganizowała 8 koncertów umuzykalniających dla dzieci w wieku szkolnym. Koncerty odbywały się w miejskich domach kultury oraz w Domu Oświatowym Biblioteki Śląskiej i wzięło w nich udział 220 dzieci.

Akcja lato w mieście 2017

Instytucja Promocji i Upowszechniania Muzyki „Silesia” w ramach Akcji lato w mieście 2017 zorganizowała 12 koncertów umuzykalniających dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym. Koncerty odbywały się w przedszkolach nr 27, 21, 34 nr 3, 33, 36, miejskich domach kultury oraz w Domu Oświatowym Biblioteki Śląskiej, wzięło w nich udział 300 dzieci.

Wskaźniki i prognoza/potrzeby:

Lp.	Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	Prognoza/potrzeby 2018
1.	rodzaj realizowanych działań przez miejskie instytucje kultury w ramach wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci	zajęcia literackie, zajęcia muzyczne, zajęcia teatralne, zajęcia plastyczne, zajęcia ruchowe, zajęcia edukacyjne, zajęcia integracyjne, turnieje gier planszowych, wyjście do kina, zwiedzanie wystaw, spotkania z ciekawymi ludźmi, wyjścia na basen, warsztaty dziennikarskie, warsztaty plastyczne, warsztaty muzyczne, warsztaty taneczne, - warsztaty robotyki, zajęcia szachowe, warsztaty fotograficzne, przedstawienia teatralne, zwiedzanie wystaw, koncerty, wycieczki.	zajęcia literackie, zajęcia muzyczne, zajęcia teatralne, zajęcia plastyczne, zajęcia ruchowe, zajęcia edukacyjne, zajęcia integracyjne, turnieje gier planszowych, wyjście do kina, zwiedzanie wystaw, spotkania z ciekawymi ludźmi, wyjścia na basen, warsztaty dziennikarskie, warsztaty plastyczne, warsztaty muzyczne, warsztaty taneczne, - warsztaty robotyki, zajęcia szachowe, warsztaty fotograficzne, przedstawienia teatralne, zwiedzanie wystaw, koncerty, wycieczki.	zajęcia literackie, zajęcia muzyczne, zajęcia teatralne, zajęcia plastyczne, zajęcia ruchowe, zajęcia edukacyjne, zajęcia integracyjne, turnieje gier planszowych, wyjście do kina, zwiedzanie wystaw, spotkania z ciekawymi ludźmi, wyjścia na basen, warsztaty dziennikarskie, warsztaty plastyczne, warsztaty muzyczne, warsztaty taneczne, - warsztaty robotyki, zajęcia szachowe, warsztaty fotograficzne, przedstawienia teatralne, zwiedzanie wystaw, koncerty, wycieczki.	zajęcia literackie, zajęcia muzyczne, zajęcia teatralne, zajęcia plastyczne, zajęcia ruchowe, zajęcia edukacyjne, zajęcia integracyjne, turnieje gier planszowych, wyjście do kina, zwiedzanie wystaw, spotkania z ciekawymi ludźmi, wyjścia na basen, warsztaty dziennikarskie, warsztaty plastyczne, warsztaty muzyczne, warsztaty taneczne, - warsztaty robotyki, zajęcia szachowe, warsztaty fotograficzne, przedstawienia teatralne, zwiedzanie wystaw, koncerty, wycieczki.

Jak wynika z powyższego zestawienia rodzaje realizowanych przez miejskie instytucje kultury działań były w latach 2015-2017 bardzo podobne. Przewiduje się ich kontynuowanie w 2018 roku.

Priorytet 5. Bezpieczeństwo i patologie społeczne

Cel strategiczny: Poprawa bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży.

Cel szczegółowy nr 1: Doskonalenie systemu reagowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa.

Zadania realizowane w ramach celu szczegółowego 1 będą kontynuowane w ramach „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego w 2018 roku” dlatego nie prognozowano dalszej realizacji w ramach „Gminnego programu wspierania rodziny na lata 2018-2020” aby nie powielać tych samych zadań.

Zadanie nr 1. Koordynacja funkcjonowania Miejskiego Centrum Ratownictwa.

Wskaźniki:

Lp.	Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017
1.	Średnia liczba odebranych zgłoszeń w ciągu doby w ramach MCR	116	132	132
2.	Liczba interwencji w ramach MCR, w tym:	26 038	27 037	40 866
	Liczba interwencji Straży Miejskiej	22 203	23 126	36 214
	Liczba interwencji Straży Pożarnej	3 835	3 911	4 652

Referat Miejskie Centrum Ratownictwa został z dniem 1.02.2016 roku przekształcony w Referat Zarządzania Kryzysowego i Monitorowania (RZKiM). W ramach RZKiM swoją służbę pełnią Straż Miejska (SM) i Państwowa Straż Pożarna (PSP). Policja i Wojewódzkie Pogotowie Ratunkowe (WPR) z uwagi na uwarunkowania prawne przeniosły się do swoich (Policja) bądź innych lokalizacji (WPR do Centrum Powiadamiania Ratunkowego działającego przy Wojewodzie Śląskim).

Dodatkowo w RZKiM, poza tradycyjnym przyjmowaniem zgłoszeń przez SM i PSP oraz obsługą Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego (przez SM), dodatkowi funkcjonariusze SM obsługują zdarzenia generowane przez Katowicki Inteligentny System Monitoringu i Analizy, który w 2016 roku został wdrożony na terenie miasta Katowice.

Zadanie nr 2. Analiza zagrożenia przestępczością (na podstawie informacji dziennych zgłoszonych przez KMP – w poszczególnych dzielnicach/rejonach miasta).

Wskaźniki:

Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017
Liczba i rodzaj przestępstw kryminalnych zgłoszonych przez mieszkańców w jednostkach miejskich, w tym:	7 153	5 231	4 847
zabójstwa	6	4	6
znalezione zwłoki	29	brak danych	brak danych
samobójstwa	53	53	77
przestępstwa na tle seksualnym	23	16	29
rozboje	214	144	114
terroryzm (ładunki wybuchowe)	67	72	17
kradzieże z włamaniem do mieszkań i piwnic	466	328	253
kradzieże z włamaniem do firm, kiosków, sklepów	388	203	211
kradzieże kieszonkowe	789	612	340
kradzieże pozostałe	1 888	1 470	1 666
kradzieże z włamaniem do samochodów	517	276	249
kradzieże tablice rejestracyjne	0	brak danych	brak danych
uszkodzenia samochodów	310	brak danych	brak danych
kradzieże samochodów	312	351	249
przestępstwa związane z narkomanią	405	335	416
wybryki chuligańskie	316	240	212
pobicia	407	355	322
przemoc w rodzinie	105	91	92

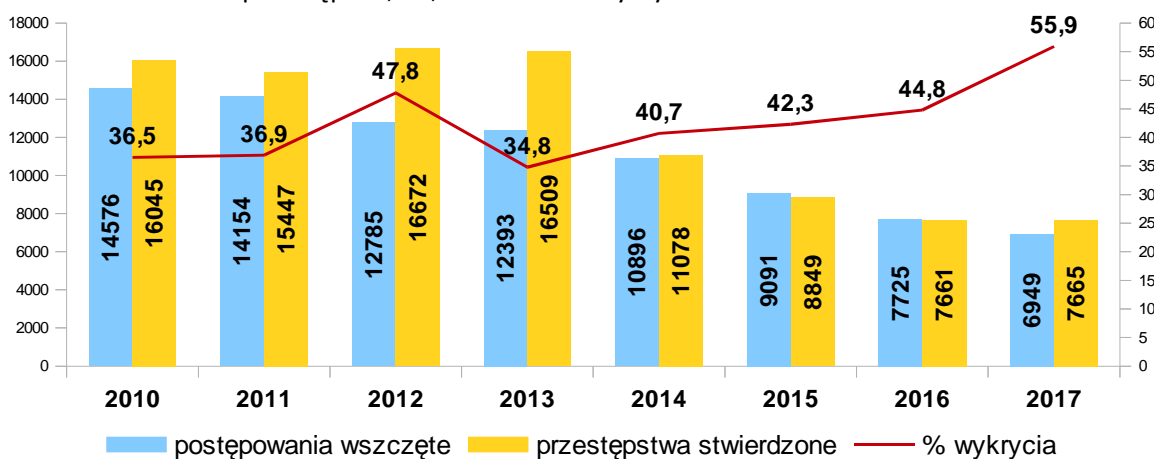
przestępstwa gospodarcze	14	29	57
oszustwa lub fałszerstwa	482	411	404
wypadki komunikacyjne	242	241	187

Stan bezpieczeństwa w Katowicach w latach 2015 – 2017 uległ znacznej poprawie (dane z KMP – Informacja o stanie bezpieczeństwa na terenie podległym KMP w Katowicach).

W podstawowych kategoriach odnotowano:

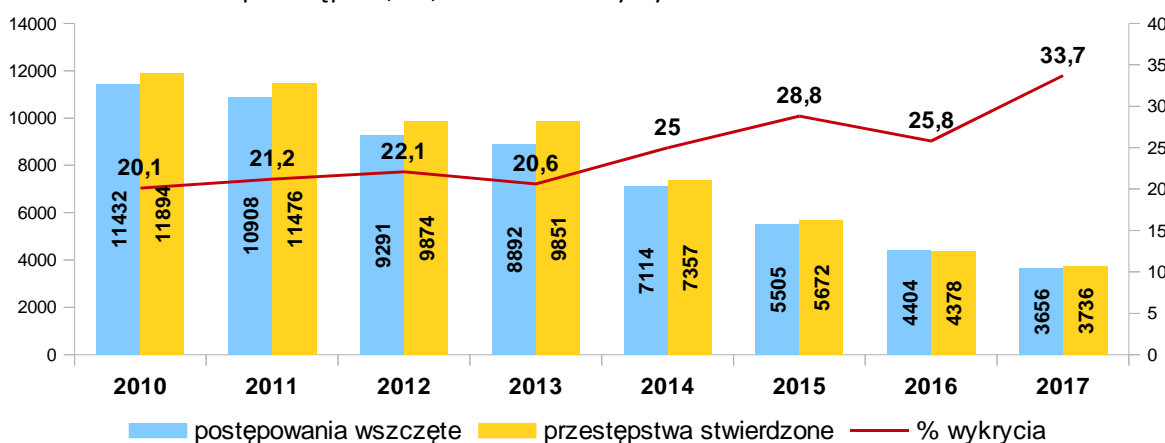
- Spadek ilości przestępstw kryminalnych ogółem o 1184 (z 8849 w 2015 do 7665 w 2017 r.). Wzrost wykrycia z 42,3% w 2015 r. do 55,9% w 2017 r.

Dane z 2016 r. : 7661 przestępstw, 44,8% wskaźnik wykrycia

- Spadek ilości przestępstw w 7 wybranych kategoriach (najbardziej dokuczliwych społecznie) o 1936 przestępstw (z 5672 w 2015 r. do 3736 w 2017 r.) Wzrost wykrycia z 28,8% w 2015 r. do 33,7% w 2017 r.

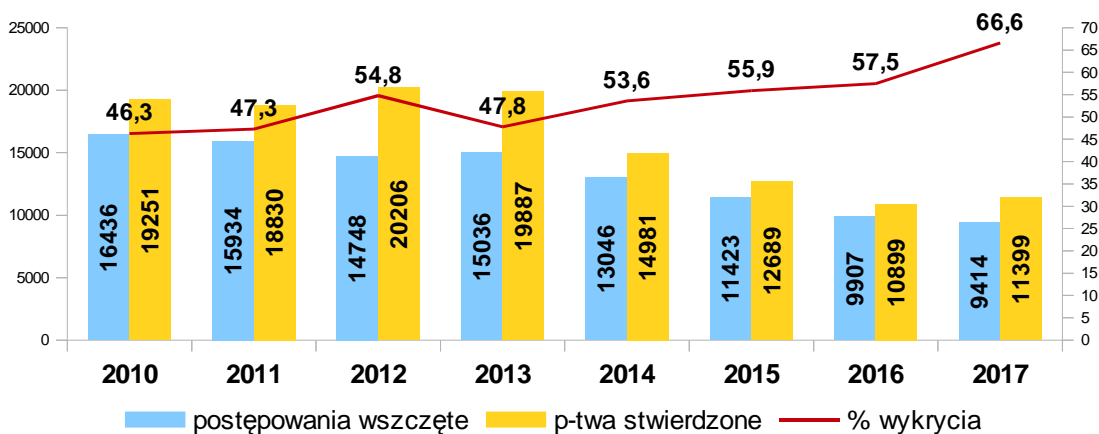
Dane z 2016 r. : 4378 przestępstw, 25,8% wskaźnik wykrycia

Do ww. grupy przestępstw zaliczamy: przestępczość rozbójnicza, bójki i pobicia, uszczerbek na zdrowiu, kradzież z włamaniem, kradzież cudzej rzeczy, kradzież samochodu, uszkodzenie mienia.

- Przestępczość ogółem – spadek ilości przestępstw o 1290 (z 12689 w 2015 r. do 11399 w 2017 r.). Wzrost wykrycia z 55,9% w 2015 r. do 66,6% w 2017 r.

Dane z 2016 r. : 10899 przestępstw, 57,5% wskaźnik wykrycia

Zadanie nr 3. Poprawa poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Zadanie realizowane jest poprzez finansowanie służb ponadnormatywnych. Głównym celem wprowadzenia służb dodatkowych było zwiększenie ilości umundurowanych pieszych patroli na ulicach miasta i ich aktywności. W roku 2017 władze miasta przeznaczyły środki w wysokości 200 000 zł. W ramach tej kwoty służbę patrolową zrealizowało ponad 1081 funkcjonariuszy, którzy w toku swej służby zatrzymali na gorącym uczynku 26 sprawców przestępstw, 15 osób poszukiwanych, ujawnili 4 672 wykroczenia i nałożyli 3 815 mandatów karnych, co dało wymierny wpływ na zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców Katowic.

Wskaźniki:

Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017
Ilość dodatkowych służb patrolowych Policji	759	919	1 081

Finansowanie dodatkowych służb patrolowych będzie kontynuowane w ramach „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego w 2018 roku”.

Zadanie nr 4. Utrzymanie sprawności systemu monitoringu wizyjnego miasta i jego rozbudowa.

W 2016 roku został uruchomiony Katowicki Inteligentny System Monitoringu i Analizy (KISMiA). System ten zakłada następujące cele:

- poprawę efektywności pracy obserwatorów monitoringu - od ok. 10 do 60-ciu kamer na jednego obserwatora;
- poprawę efektywności działania służb – lepsza orientacja sytuacyjna, szybsze reagowanie;
- stworzenie jednorodnego systemu monitoringu miejskiego – mniejsze koszty utrzymania i rozwoju;
- modernizacja istniejących monitoringu i centrów obserwacji;
- budowę monitoringu w nowych lokalizacjach – szybsza odpowiedź na zgłaszane potrzeby mieszkańców;
- zastosowanie oprogramowania pozwalającego na automatyczną analizę obrazu i rozpoznawania tablic rejestracyjnych – szybsze przeszukiwanie nagrań, zapobieganie.

System KISMiA umożliwi w przyszłości rozbudowę i integrację z innymi systemami jak np.: miejski system GIS, miejski portal WWW, urzędzenia kontroli dostępu, bramki wejściowe, detektory ochraniające ważne fragmenty infrastruktury miasta. Docelowo system ma umożliwiać rozbudowę do 1024 kamer z czego aktualny projekt umożliwi włączenie do systemu 256 kamer.

W 2017 roku Katowicki Inteligentny System Monitoringu i Analizy (KISMiA) został rozbudowany o 7 nowych punktów kamerowych. Aktualnie w systemie działa 217 kamer, w tym:

- 146 kamer na placach i ulicach oraz 16 strefach aktywności rodzinnej,
- 71 kamer na głównych ciągach drogowych (wyjazdowych i wjazdowych do miasta (49 kamer rozpoznających numery rejestracyjne pojazdów oraz 22 kamer oglądowych).

System monitoringu działa pod całodobowym nadzorem dyżurnego informatyka, który na bieżąco dba o prawidłowe jego funkcjonowanie oraz zgłasza do Wykonawcy systemu ewentualne awarie.

Wskaźniki:

Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017
Liczba kamer monitorujących miasto	155	210	217
Liczba interwencji Straży Miejskiej podjętych na podstawie monitoringu miejskiego	brak danych	brak danych	4 577

Zadanie nr 5. Poprawa funkcjonowania i standardów pracy służb oraz warunków obsługi mieszkańców w placówkach odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i porządek publiczny.

Zadanie realizowane było w 2017 roku m.in. poprzez:

1. Rozbudowę i modernizację infrastruktury lokalowej służb porządkowych i ratowniczych oraz zakup wyposażenia usprawniającego funkcjonowanie jednostek, pracę funkcjonariuszy i obsługę mieszkańców:

- termomodernizacja budynku Jednostki Ratowniczo - Gaśniczej nr 2 KM PSP w Katowicach przy ul. Kościuszki 189,

- zakup ręcznego miernika prędkości na potrzeby Wydziału Ruchu Drogowego KMP,

- zakup urządzeń typu Alcosensor dla KMP,

- zakup psów specjalistycznych do wyszukiwania materiałów wybuchowych dla KMP,

- doposażenie rewirów dzielnicowych w kompaktowe cyfrowe aparaty fotograficzne dla KMP,

- zakup samochodów dla KMP,

- opłata za media: energia elektryczna, gaz dla KM PSP,

- opłata za paliwo do samochodów ratowniczych dla KM PSP,

- doposażenie strażaków w sprzęt i środki służące poprawie działań ratowniczych, ochronie osobistej i wyposażenia osobistego,

- zakup sprzętu specjalistycznego i urządzeń socjalno - biurowych dla KM PSP,

- naprawa i remont sprzętu p. pożarowego oraz placów ćwiczeń, a także pomieszczeń OSP,

- doposażenie OSP w umundurowanie, sprzęt i materiały do realizacji zadań statutowych,

- wyposażenie OSP Dąbrówki Małej po remoncie ,

- zakup samochodu służbowego patrolowo-interwencyjnego dla SM,

- zakup zestawów mikrofon-głośnik do stacji nasobnej dla SM.

2. Motywowanie i promowanie funkcjonariuszy szczególnie aktywnych w służbie:

- nagrody uznaniowe Prezydenta Miasta dla wyróżniających się funkcjonariuszy z okazji Święta Policji;

- nagrody Prezydenta Miasta dla funkcjonariuszy Oddziału Prewencji Policji (OPP) w Katowicach;

- fundowanie nagród Prezydenta Miasta dla strażaków PSP z okazji Święta Strażaka;

- fundowanie nagród Prezydenta Miasta dla strażaków - ochotników Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP) z okazji Święta Strażaka;

- fundowanie nagród Prezydenta Miasta z okazji Dnia Strażnika Miejskiego.

3. Realizację ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej:

- wypłata ekwiwalentu pieniężnego dla członków OSP za udział w działaniu ratowniczym lub szkoleniu pożarniczym organizowanym przez PSP lub miasto Katowice.

W latach 2015 i 2016 powyższe zadanie realizowane było poprzez bardzo zbliżone działania.

Działania w zakresie bezpieczeństwa publicznego na terenie Katowic organizowane są przez jednostki policji, straży miejskiej, straży pożarnej przy współudziale Wojewódzkiego Centrum Powiadamiania Ratunkowego oraz Wydziału Zarządzania Kryzysowego. Rada Miasta Katowice corocznie uchwała „Program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego”, który jest wynikiem realizacji obowiązku ustawowego zawartego w treści art. 12 pkt. 9b oraz art. 38a ustawy o samorządzie powiatowym i wpisuje się w realizację głównych założeń rządowego programu zwalczania przestępczości i eliminacji zjawisk patologicznych „Razem Bezpieczniej”. Działania prowadzone w latach 2015-2017 miały na celu poprawę standardów pracy i warunków obsługi mieszkańców m.in. poprzez: inwestycje, remonty oraz zakupy sprzętu i wyposażenia. Realizacja tej grupy zadań ma wpływ na podniesienie poziomu skuteczności działania służb porządkowych i ratowniczych.

Zadanie nr 6. Inicjowanie i koordynacja prewencyjnych programów / akcji na rzecz poprawy bezpieczeństwa.

Wskaźniki:

Lp.	Nazwa wskaźnika:	2015		2016		2017	
1.	Liczba placówek objętych programami profilaktycznymi na rzecz poprawy bezpieczeństwa:	wszystkie katowickie szkoły		wszystkie katowickie szkoły		wszystkie katowickie szkoły	
2	Liczba osób objętych programami profilaktycznymi na rzecz poprawy bezpieczeństwa w podziale na szkoły:	II półrocze roku szkolnego 2014/2015	I półrocze roku szkolnego 2015/2016	II półrocze roku szkolnego 2015/2016	I półrocze roku szkolnego 2016/2017	II półrocze roku szkolnego 2016/2017	I półrocze roku szkolnego 2017/2018
	Liczba uczniów szkół podstawowych	12 874	13 825	13 825	12 897	12 897	17 545
	Liczba uczniów szkół gimnazjalnych/ponadgimnazjalnych*	4 686	5 280	5 280	5 303	5 303	8 764
	Liczba uczniów zespołów szkół specjalnych	1 028	675	675	858	858	705
	Razem	18 588	19 780	19 780	19 058	19 058	27 014

*dotyczy I półrocza roku szkolnego 2017/2018

Miejskie Programy Profilaktyczne koordynowane przez Wydział Zarządzania Kryzysowego w ramach Programu poprawy bezpieczeństwa realizowane są we wszystkich katowickich szkołach przez nauczycieli i pedagogów w ramach godzin wychowawczych w:

- szkołach podstawowych („Bezpieczne Dziecko – Przyjaciel Sznupka”, „Kibicuję Fair Play”; „Florek w Małej Strażnicy”),
- klasach I i II gimnazjów („Bezpieczny Gimnazjalista”),
- zespołach szkół specjalnych (dla szkół specjalnych opracowano modyfikację programu, dostosowaną do potrzeb i możliwości intelektualnych uczniów),
- szkołach ponadgimnazjalnych („Bezpieczna młodzież”),
- przedszkolach („Z bajką bezpieczniej”, „Bezpieczny Maluch”).

Koordinatorem programu na terenie każdej szkoły był pedagog lub psycholog szkolny (w przypadku programu „Bezpieczny Maluch” koordynatorem był funkcjonariusz KMP).

W opinii wychowawców szkół zauważalny jest wzrost świadomości uczniów w zakresie bezpieczeństwa i rozpoznawania zagrożeń, a realizacja zadań z zakresu tzw. edukacji bezpieczeństwa zaspokoiła oczekiwania edukacyjno – wychowawcze środowisk szkolnych. Zaproponowane formy i metody pracy odpowiadały w pełni na potrzeby uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych. Dzięki realizacji ww. programów nastąpiło poszerzenie zakresu współpracy służb i instytucji, poprawa ich integracji oraz nawiązanie wzajemnych kontaktów pomiędzy specjalistami działającymi na rzecz bezpieczeństwa dzieci.

Zadanie nr 7. Edukacja i informowanie społeczności lokalnej w zakresie bezpieczeństwa i porządku prawnego.

Zadanie realizowane było w 2017 roku poprzez:

- promocję programów profilaktycznych i prewencyjnych,
- spotkania z mieszkańcami w poszczególnych dzielnicach miasta dot. bezpieczeństwa,
- organizację i współorganizację imprez/akcji/przedsięwzięć promujących bezpieczeństwo (Święto Policji, Święto Wojska Polskiego, Święto Straży Miejskiej, Święto Straży Pożarnej, wsparcie Szkoły Policji w organizacji przedsięwzięć promujących bezpieczeństwo i ochronę ludności (ulotki, odblaski),
- organizację obozu szkoleniowo-wypoczynkowego dla Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych,
- współorganizację imprez: Spartakiada Szkół Specjalnych oraz Turniej Wiedzy Pożarniczej.

W okresie realizacji Programu tj. w latach 2015-2017 powyższe zadanie realizowane było poprzez bardzo zbliżone działania.

Cel szczegółowy nr 2: Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień.

Działania zrealizowane w ramach:

- **Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2017 rok** (Uchwała Nr XXXII/650/16 Rady Miasta Katowice z dnia 23 listopada 2016 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2017 rok),
- **Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok** (Uchwała Nr XXXII/649/16 Rady Miasta Katowice z dnia 23 listopada 2016 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok).

Zadanie 1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w tym w szczególności prowadzenie świetlic, klubów, grup profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, realizacja środowiskowych programów profilaktycznych prowadzonych na terenie szkół, a także organizowanie kampanii i festynów trzeźwościowych.

Wskaźniki i prognoza/potrzeby:

Lp.	Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	Prognoza/ potrzeby 2018
1.	Środowiskowe programy profilaktyczne prowadzone w formie zajęć pozalekcyjnych mających na celu zagospodarowanie czasu wolnego, rozwój zainteresowań, wyrównywanie zaległości szkolnych: Liczba szkół	52	52	52 szkoły (w okresie I-VI), 46 szkół (od IX, po reformie edukacji)	46
	Liczba uczestników zajęć	6 822	6 248	6 339	ok 6.000
	Liczba godzin zajęć	19 787	20 125	19 084	ok. 19 000
2.	Liczba uczestników w programach profilaktyki uzależnień realizowanych w szkołach na zajęciach lekcyjnych	8 700 uczniów (w ramach edycji następujących programów „Marihuana – prawdy i mity” i „Smak życia – debata o dopalaczach”, „Archipelag Skarbów”, „Korekta”)	8 034 uczniów (w ramach edycji następujących programów „Marihuana – prawdy i mity” i „Smak życia – debata o dopalaczach”, „Archipelag Skarbów”, „Korekta”)	6 834 uczestników (5 812 uczniów oraz 1 022 rodziców) w ramach edycji programów: „Debata”, „Marihuana – prawda i mity”, „Smak życia – debata o dopalaczach”, „Archipelag Skarbów”, „Korekta”, „Narkotyki i nastolatki”	ok. 7 000 uczestników
3.	Liczba dzieci objętych wsparciem przez placówki wsparcia dziennego prowadzone przez organizacje pozarządowe i dotowane przez Urząd Miasta Katowice	1 204 dzieci (narastająco)	1 206 dzieci (narastająco)	1 177 dzieci (narastająco)	ok. 1 100 dzieci (narastająco)

Analiza powyższych danych wskazuje na to, że wskaźniki liczbowe na przestrzeni lat 2015 - 2017 utrzymywały się na podobnym poziomie. Prognozowane jest utrzymanie tej tendencji we wskaźnikach w roku 2018. Podejmowanie działań z zakresu prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności poprzez prowadzenie świetlic, klubów, grup profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, realizację środowiskowych programów profilaktycznych prowadzonych na terenie szkół, a także organizowanie kampanii i festynów trzeźwościowych było i jest potrzebne oraz cieszy się dużym zainteresowaniem.

Szczegółowy opis Placówek wsparcia dziennego zamieszczono w priorytecie 1, celu szczegółowym 2, zadaniu 5.

Zadanie 2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe lub narkotykowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie poprzez wspieranie działalności placówek przeciwdziałania przemocy w rodzinie, prowadzonych przez organizacje pozarządowe:

W ramach zadania w 2017 roku wspierana była działalność dwóch placówek przeciwdziałania przemocy w rodzinie prowadzonych przez organizacje pozarządowe tj.:

- Ośrodek Interwencji Kryzysowych dla Osób z Problemem Alkoholowym Śląskiego Stowarzyszenia „Ad Vitam Dignam” realizujący zadanie pn. „Telefon zaufania oraz punkt informacyjno-konsultacyjny z zakresu problemów alkoholowych, narkotykowych oraz przemocy domowej” (przeprowadzono 3 289 rozmów w trakcie popołudniowych i nocnych dyżurów Telefonu Zaufania, 534 konsultacje terapeutyczne, udzielono 143 porad prawnych);
- Parafia Ewangelicko – Augsburgska w Katowicach prowadząca punkt konsultacyjny pn. „Ograniczenie ryzyka przemocy w rodzinie”. W ramach realizowanego zadania w okresie od stycznia do czerwca 2017 roku 9 osób skorzystało z porad psychologa, 20 osób z porad prawnika, 29 osób uczestniczyło w warsztatach prowadzonych przez specjalistę ds. przeciwdziałania przemocy (w drugim półroczu organizacja nie kontynuowała tego zadania).

Wskaźniki i prognoza/potrzeby:

Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	Prognoza/ potrzeby 2018
Liczba placówek przeciwdziałania przemocy w rodzinie prowadzonych przez organizacje pozarządowe	Brak danych	3	2	2

W 2016 roku wskazane są 3 placówki, ponieważ Śląska Fundacja Obywatelska LEX CIVIS realizowała zadanie pn. „LEX FAMILIA – wsparcie osób i rodzin w trudnej sytuacji życiowej”. W ramach realizowanego zadania Fundacja świadczyła poradnictwo psychologiczne, prawne, socjalne oraz doradztwo zawodowe.

Zadanie 3. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin

Wskaźniki i prognoza/potrzeby:

Lp.	Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	Prognoza/ potrzeby 2018
1.	Liczba osób uzależnionych ze znacznym upośledzeniem w funkcjonowaniu społecznym korzystających z terapii odwykowej (realizowane przez Centrum Psychiatrii w Katowicach na zlecenie Urzędu Miasta Katowice)	Brak danych	22 osoby, 560 osobodni	21 osób, 560 osobodni	ok.20 osób, 560 osobodni
2.	Liczba wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego rozpatrzonych przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	241	262	321	ok. 350
3.	Liczba spotkań motywująco-wspierających z osobami z problemem alkoholowym i ich rodzinami prowadzonych przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	559	632	584	ok. 500
4.	Liczba grup terapeutycznych dla osób uzależnionych*	3*	3*	3*	3*
5.	Liczba i rodzaj działań służących zwiększeniu dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin**	3 wyjazdy, 2 stowarzyszenia	3 wyjazdy, 2 stowarzyszenia	3 wyjazdy, 2 stowarzyszenia	3 wyjazdy, 2 stowarzyszenia

* W latach 2015 – 2017 dla osób uzależnionych funkcjonowały te same rodzaje grup terapeutycznych:

- grupa edukacyjno-motywacyjna prowadzona w Ośrodku Pomocy dla Osób Uzależnionych od Alkoholizmu w ramach Miejskiej Izby Wyrzeźwien;

- grupa prowadzona przez Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii;
- grupy terapeutyczne w ramach 3 specjalistycznych placówek terapii uzależnienia i współuzależnienia zlokalizowanych na terenie Katowic, finansowane przez NFZ.

W roku 2018 planuje się działanie w/w grup.

** W latach 2015 – 2017 w ramach działań służących zwiększeniu dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin funkcjonowały:

- 3 wyjazdy o charakterze rekreacyjno – terapeutycznym organizowane przez organizacje pozarządowe;
- 2 stowarzyszenia trzeźwościowe prowadzące całoroczne działania o charakterze wspierania swoich członków oraz udzielania informacji i motywacji do leczenia osobom szukającym pomocy.

W roku 2018 planuje się dalszą realizację w/w działań.

Zadanie 4. Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień poprzez: wzmocnienie kompetencji w zakresie profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy osób profesjonalnie zajmujących się pomaganiem, poprzez szkolenia wybranych grup zawodowych, w tym w szczególności pracowników socjalnych, pracowników domów pomocy społecznej, domów dziecka.

W ramach zadania zrealizowane zostały w latach 2015 - 2017:

- szkolenia organizowane przez Miejską Izbę Wyrzeźwien i Ośrodek Pomocy dla Osób Uzależnionych od Alkoholu, prowadzone przez psychologów i terapeutów dla różnych grup zawodowych, przeszkolono w ich trakcie policjantów ze Szkoły Policji w Katowicach.

Wskaźniki i prognoza/potrzeby:

Nazwa wskaźnika	2015	2016	2017	Prognoza/ potrzeby 2018
Liczba przeszkolonych policjantów ze Szkoły Policji w Katowicach	561	772	539	ok 500

Podsumowanie realizacji Programu w latach 2015 – 2017

Przeprowadzona analiza działań wynikających z założeń „Gminnego programu wspierania rodziny na lata 2015-2017” pozwala na sformułowanie wniosków, iż w trakcie realizacji Programu:

- wspierano rodziny w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez stałe rozwijanie bezpłatnego poradnictwa i usług asystenckich na rzecz osób, rodzin przeżywających różnego rodzaju trudności (bezpłatne poradnictwo specjalistyczne, usługa asystenta rodziny),
- aktywnie wspierano działania placówek wsparcia dziennego zapewniających pobyt dla dzieci i młodzieży,
- wspierano realizację zadań służących aktywnemu spędzaniu czasu wolnego przez dzieci i młodzież oraz działania mające na celu wzbogacenie oferty kulturalnej dla dzieci i młodzieży,
- intensyfikowano działania służące podnoszeniu aktywności fizycznej, upowszechnianiu zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży,
- zwiększano działania profilaktyczne oraz działania służące rozwiązywaniu problemów uzależnień poprzez realizację programów skierowanych do dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych i gimnazjalnych,
- realizowano wsparcie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez programy profilaktyczne – edukacyjne oraz wspieranie placówek przeciwdziałania przemocy w rodzinie prowadzonych przez organizacje pozarządowe,
- intensyfikowano realizację działań zapewniających mieszkańcom miasta poczucie bezpieczeństwa oraz ochronę porządku publicznego.

Finansowanie programu – wykonanie za 2016 i 2017 rok

W części finansowej sprawozdania porównano tylko rok 2016 i 2017, ponieważ w sprawozdaniu za 2015 roku z realizacji „Gminnego programu wspierania rodziny” nie wykazywano danych finansowych dot. jego realizacji.

Lp.	Nazwa Zadania	Realizator	2016	2017		Uwagi
			Kwota w zł	Kwota w zł	Klasyfikacja budżetowa (rozdział)	
Priorytet 1, 2						
1.	Opieka nad dzieckiem i rodziną	MOPS	1 736 374,88 (działalność Świetlic specjalistycznych i Specjalistycznych Klubów Młodzieżowych)	1 705 152,03 (działalność Świetlic specjalistycznych i Specjalistycznych Klubów Młodzieżowych)	Rozdz. 85153 Rozdz. 85154	Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2017 r. oraz Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 r.
			271 192,56 (działalność Świetlic specjalistycznych i Specjalistycznych Klubów Młodzieżowych)	306 474,58 (działalność Świetlic specjalistycznych i Specjalistycznych Klubów Młodzieżowych)	Rozdz. 85504	
			5 069,75 (projekt "Młodzi podróżnicy w poszukiwaniu źródła dobrego wychowania")	-		Projekt roczny realizowany w 2016 roku
			449 520,73 (zasiłki celowe)	469 014,08 (zasiłki celowe)	Rozdz. 85214	W tym wypoczynek letni na kwotę 331 888,58 zł
			1 260 227,32 (zapewnienie realizacji zadań)	1 283 332,56 (zapewnienie realizacji zadań)	Rozdz. 85219	
			112 647,77 (poradnictwo dla rodzin z dziećmi oraz młodzieży)	149 808,63 (poradnictwo dla rodzin z dziećmi oraz młodzieży)	Rozdz. 85219	
			24 973,71 (doposażenie bazy harcerskiej poprzez zakup czasz namiotowych)	-		Zadanie realizowane tylko w 2016 roku
					109 059,22 zł (inicjatywy lokalne i zadanie wskazane przez RJP3 realizowane z rezerwy)	Rozdz. 85395 Rozdz. 85504
			RAZEM 3 860 006,72	RAZEM 4 022 841,10		
2.	Wspieranie rodziny i piecza zastępcza	MOPS	977 511,26 (działalność asystentów rodzin)	866 166,83 (działalność asystentów rodzin)	Rozdz. 85504	

			293 345,30 (koszty obsługi realizowanych działań)	471 213,46 (koszty obsługi realizowanych działań)	Rozdz. 85219 Rozdz. 85504	
				2 400 (potrzeby dziecka oczekującego na umieszczenie w rodzinie zastępczej)	Rozdz. 85214	
			RAZEM 1 270 856,56	RAZEM 1 339 780,29		
3.	Placówki wsparcia dziennego prowadzone przez organizacje pozarządowe	WPS (organizacje pozarządowe w oparciu o umowy zawarte przez WPS)	-	1 095 589,00	Rozdz. 85504	
4.	Działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka	WPS (organizacje pozarządowe wyłonione w drodze otwartego konkursu ofert w oparciu o umowy zawarte przez WPS)	-	38 687,00	Rozdz. 85504	w ramach Programu współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2017 r.
5.	Usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne	WPS (organizacje pozarządowe realizujące zadanie w trybie tzw. małych grantów w oparciu o umowy zawarte przez WPS)	-	6 812,50	Rozdz. 85504	w ramach Programu współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2017 r.
Priorytet 3						
6.	Stypendia dla uczniów	Wydział Edukacji i Sportu	2 009 658,33 (stypendia i zasiłki szkolne, środki z BM – 589 245,59 zł., środki z dotacji celowej – 1 420.412,74 zł)	1 563 908,41 (stypendia i zasiłki szkolne, środki z BM- 657 292,98 zł , środki z dotacji celowej- 906 615,43 zł)	Rozdz. 85415	
7.	Prowadzenie stołówek przedszkolnych	Wydział Edukacji i Sportu	4 368 707,52	5 416 643,56	Rozdz. 80148	
8.	Stypendia dla uczniów	Wydział Edukacji i Sportu	146 704,35	65 409,15	Rozdz. 85415	Dot. wyprawki szkolnej
9.	Stypendia dla uczniów	Wydział Edukacji i Sportu	423 900,00	468 850,00	Rozdz. 85416	PRYMUS-program stypendialny

10.	Projekty dla uczniów uzdolnionych ze środków zagranicznych (Erasmus+, Po WER, Standard Grants)	Wydział Edukacji i Sportu	2 124 960,05	-		Projektów nie uwzględniono w sprawozdaniu za 2017 rok
11.	Projekty dla uczniów uzdolnionych z funduszu Polsko-Ukraińskiej Rady Wymiany Młodzieży	Wydział Edukacji i Sportu	40 053,31	-		Projektów nie uwzględniono w sprawozdaniu za 2017 rok
Priorytet 4						
12.	Współpraca z Uczniowskimi Klubami Sportowymi, stowarzyszeniami kultury fizycznej oraz organizacjami pozarządowymi mająca na celu upowszechnianie kultury fizycznej i sportu	Wydział Edukacji i Sportu	1 169 966,53 (Szkolenie dzieci i młodzieży w 2016 r.) 800 000,00 (Prowadzenie Środowiskowych Programów Profilaktycznych w formie pozalekcyjnych zajęć sportowych w 2016 r.) 5 400 000,00 (Organizacja Uprawiania sportu w 2016 r.) 26 385,65 (Akcja zima 2016) 30 900,00 (Akcja lato 2016) 153 911,80 (Małe Granty 2016) RAZEM 7 581 163,98	1 200 000,00 (Szkolenie dzieci i młodzieży w 2017 r.) 800 000,00 (Prowadzenie Środowiskowych Programów Profilaktycznych w formie pozalekcyjnych zajęć sportowych w 2017 r.) 9 500 000,00 (Organizacja Uprawiania sportu w 2017 r.) 24 198,16 (Akcja zima 2017) 29 057,96 (Akcja lato 2017) 164 911,58 (Małe Granty 2017) RAZEM 11 718 167,70	Rozdz. 92605 Rozdz. 85153 Rozdz. 85154 Rozdz. 92605 Rozdz. 92605 Rozdz. 92605 Rozdz. 92605	Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii
13.	Wspieranie plenerowych imprez sportowych, rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży	Wydział Edukacji i Sportu	59 990,10 (Organizacja imprez sportowych i turystycznych od dnia podpisania umowy do 30 czerwca 2016 r.) 52 735,88 (Organizacja imprez sportowych i turystycznych od dnia podpisania umowy do 31 grudnia 2016 r.)	59 998,52 (Organizacja imprez sportowych i turystycznych od dnia podpisania umowy do 30 czerwca 2017 r.) 59 469,25 (Organizacja imprez sportowych i turystycznych od dnia podpisania umowy do 31 grudnia 2017 r.)	Rozdz. 92605 Rozdz. 92605	

			108 380,58 (wspieranie plenerowych imprez sportowych, rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży)	84 994,76 (wspieranie plenerowych imprez sportowych, rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży)	Rozdz. 92605	
			204 094,85 (wspieranie plenerowych imprez sportowych, rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży)	181 584,14 (wspieranie plenerowych imprez sportowych rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży)	Rozdz. 92605	
			7 916,48 (wspieranie plenerowych imprez sportowych, rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży)	12 268,30 zł (wspieranie plenerowych imprez sportowych, rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży)	Rozdz. 92605	
			RAZEM 433 117,89	RAZEM 398 314,97		
14.	Wyrównywanie dysproporcji w dostępie dzieci i młodzieży do oferty sportowej, rekreacyjnej i turystycznej	Wydział Edukacji i Sportu	Bieżąca działalność	Bieżąca działalność		
15.	Wspieranie stałych zajęć rekreacyjnych i sportowo-rehabilitacyjne dla osób niepełnosprawnych	Wydział Edukacji i Sportu	Bieżąca działalność	Bieżąca działalność		
16.	Wykorzystanie gminnej bazy sportowej na cele rekreacyjne i aktywność ruchową dzieci i młodzieży	Wydział Edukacji i Sportu	Zadanie nie wymaga nakładów finansowych	Zadanie nie wymaga nakładów finansowych		Zniżki dla katowickich klubów i stowarzyszeń sportowych na wykorzystanie sportowych obiektów Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Katowicach - według Cennika MOSiR
17.	Wspieranie różnych form turystyki krajowej	Wydział Edukacji i Sportu	21 270,00	27 143,31	Rozdz. 63003	
18.	Kształtowanie właściwych postaw wobec sportu poprzez edukację sportową, aktywne uczestnictwo w imprezach sportowych, edukację w zakresie kultury widowisk sportowych.	Wydział Edukacji i Sportu	Zadanie nie wymaga nakładów finansowych	Zadanie nie wymaga nakładów finansowych		

19.	Poszerzanie form sportowego szkolenia dzieci i młodzieży w klubach, ze szczególnym uwzględnieniem uczniowskich klubów sportowych w zakresie nieodpłatnego wykorzystania bazy sportowej	Wydział Edukacji i Sportu	Zadanie nie wymaga nakładów finansowych	Zadanie nie wymaga nakładów finansowych		
20.	Funkcjonowanie w szkołach klas sportowych	Wydział Edukacji i Sportu	Nakłady w 2016 r. ponosił dawny Wydział Edukacji	Bieżąca działalność / w ramach działalności statutowej		<u>Klasy sportowe funkcjonują w n/w jednostkach:</u> Zespół Szkół i Placówek nr 1, SP 15, SP 17, SP 27, SP 29, SP 33, SP 36, SP 38, SP 44, SP 51, SP 54, SP 56, SP 4. W szkołach tych funkcjonują jednocześnie oddziały sportowe jak i oddziały ogólnodostępne
21.	Profilaktyka, rozwiązywanie problemów alkoholowych i przeciwdziałanie narkomani	Wydział Edukacji i Sportu	471 517,94 469 946,83	410 124,72 385 098,08	Rozdz. 85153 Rozdz. 85154	
22.	Wypoczynek dzieci i młodzieży	Wydział Edukacji i Sportu	488 150,00	476 290,00	Rodz. 85412	tzw. zielone szkoły
23.	Wypoczynek dzieci i młodzieży	Wydział Edukacji i Sportu	426 075,25	374 680,97	Rodz. 85412	wypoczynek zimowy
24.	Wypoczynek dzieci i młodzieży	Wydział Edukacji i Sportu	427 171,77	481 058,58	Rodz. 85412	wypoczynek letni
25.	Akcja zima w mieście	Wydział Kultury (Miejskie Domy Kultury w Katowicach)	15 176,71	18 512,36	Rozdz. 92109	
26.	Akcja lato w mieście	Wydział Kultury (Miejskie Domy Kultury w Katowicach)	69 084,12	72 567,03	Rozdz. 92109	
27.	Akcja zima w mieście	Wydział Kultury (Galeria Sztuki Współczesnej BWA w Katowicach)	0	99,65	Rozdz. 92110	
28.	Akcja lato w mieście	Wydział Kultury (Galeria Sztuki Współczesnej BWA)	493,60	402,06	Rozdz. 92110	

		w Katowicach)				
29.	Akcja zima w mieście	Wydział Kultury (IPiUM „Silesia”)	840,30	945,00	Rozdz. 92114	
30.	Akcja lato w mieście	Wydział Kultury (IPiUM „Silesia”)	5 551,25	1890,00	Rozdz. 92114	
31.	Akcja zima w mieście	Wydział Kultury (MBP w Katowicach)	5 560,58	1 500,00	Rozdz. 92116	Dotacja podmiotowa
32.	Akcja lato w mieście	Wydział Kultury (MBP w Katowicach)	10 774,80	10 000,00	Rozdz. 92116	Dotacja podmiotowa Dotacja z Budżetu Obywatelskiego dla Filii nr 16; Dotacja z Budżetu Obywatelskiego dla Filii nr 23; Dotacja celowa „Zoom na bibliotekę” w Filii nr 28
33.	Akcja zima w mieście	Wydział Kultury (Muzeum Historii Katowic)	35 000,00	601,28	Rozdz. 92118	
34.	Akcja lato w mieście	Wydział Kultury (Muzeum Historii Katowic)	35 000,00	1410,33	Rozdz. 92118	
35.	Akcja zima w mieście	Wydział Kultury (Katowice Miasto Ogrodów - Instytucja Kultury im. Krystyny Bochenek)	4 000,00	53 000,00	Rozdz. 92113	
36.	Akcja lato w mieście	Wydział Kultury (Katowice Miasto Ogrodów - Instytucja Kultury im. Krystyny Bochenek)	104 809,66	49 880,00	Rozdz. 92113	
37.	Akcja zima w mieście	Wydział Kultury (ŚTLiA "Ateneum")	0	111,00	Rozdz. 92106	-
38.	Akcja lato w mieście	Wydział Kultury (ŚTLiA "Ateneum")	3 933,62	10 538,32	Rozdz. 92106	Program "Kultura dostępna" ze środków finansowych MKiDN (6 000 zł)

Priorytet 5						
39.	<p>Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej</p> <p>w tym :</p> <p>- środowiskowe programy profilaktyczne prowadzone w formie zajęć pozalekcyjnych</p> <p>- programy profilaktyki uzależnień realizowane w szkołach na zajęciach lekcyjnych</p> <p>- placówki wsparcia dziennego prowadzone przez organizacje pozarządowe i dotowane przez Urząd Miasta Katowice</p>	<p>52 szkoły</p> <p>WPS</p> <p>WPS</p>	<p>826 673,94</p> <p>1 972 449,83</p> <p>w tym:</p> <p>471 517,94 469 946,83</p> <p>63 700,00 9 000,00</p> <p>291 456,00 1 493 503,00</p>	<p>469 474,72</p> <p>2 304 088,08</p> <p>w tym:</p> <p>410 124,72 385 098,08</p> <p>59 350,00 7 500,00</p> <p>0,00 1 911 490,00</p>	<p>Rodz. 85153</p> <p>Rodz. 85154</p> <p>Rodz. 85153 Rodz. 85154</p> <p>Rodz. 85153 Rodz. 85154</p> <p>Rodz. 85154 Rodz. 85154</p>	<p>Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2017 rok;</p> <p>Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok</p>
40.	<p>Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe lub narkotykowe pomocy.</p>	WPS	29 956,00	129 640,00	Rodz. 85154	Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2017 rok
41.	<p>Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej.</p>	WPS	262 565,00 43 808,00	246 383,50 54 329,50	Rodz. 85154 Rodz. 85153	Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2017 rok; Miejski Program przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok
42.	<p>Wspomaganie działalności</p>	Miejska Izba Wyrzęźwień i Ośrodek Pomocy dla osób uzależnionych od Alkohol	w ramach działalności statutowej	w ramach działalności statutowej	Rodz. 85154	Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2017 rok
43.	<p>Koordinacja funkcjonowania Miejskiego Centrum</p>	WZK	598 877,41	514 960,69	Rodz. 75495	budżet WZK

	Ratownictwa					
44.	Analiza zagrożenia przestępczością (na podstawie informacji dziennych zgłoszonych przez KMP – w poszczególnych dzielnicach/ rejonach miasta).	WZK	-	-	-	w ramach wynagrodzenia pracownika - bez dodatkowych kosztów
45.	Poprawa poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.	WZK (Szkoła Policji, Policja)	197 469,67 w tym: 27 556,02 169 913,65	212 854,17 w tym: 13 000,00 199 854,17	Rozdz. 75403 Rozdz. 75404	Program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego w danym roku
46.	Utrzymanie sprawności systemu monitoringu wizyjnego miasta i jego rozbudowa	WZK	6 662 170,48	3 313 822,71	Rozdz. 75495	
47.	Poprawa funkcjonowania i standardów pracy służb oraz warunków obsługi mieszkańców w placówkach odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i porządek publiczny.	WZK (w tym: Policja PSP WZK SM WZK)	4 190 729,00 w tym: 352 142,49 2 599 524,29 903 811,94 330 250,28 5 000,00	1 249 072,55 w tym: 436 696,76 129 999,99 499 999,83 147 375,97 35 000,00	75404 75411 75412 75416 75495	Program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego w danym roku
48.	Inicjowanie i koordynacja prewencyjnych programów / akcji na rzecz poprawy bezpieczeństwa.	WZK	86 181,46 w tym: 6 195,22 79 986,24	90 143,84 w tym 10 158,54 79 985,30	75495 85154	Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2017 rok
49.	Edukacja i informowanie społeczności lokalnej w zakresie bezpieczeństwa i porządku prawnego.	WZK (w tym: Szkoła Policji Policja WZK SM WZK)	192 793,02 2 000,00 48 898,05 62 513,93 39 779,15 39 601,89	190 723,75 w tym: 2 999,99 34 996,77 50 485,58 62 407,45 39 833,96	75403 75404 75412 75416 75495	Program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego w danym roku
Suma kosztów poniesionych na realizację programu			39 917 158, 95	37 286 349,88		

Łączna suma kosztów poniesionych na realizację programu w 2017 roku wyniosła **37 286 349,88 zł**. Zmniejszenie kosztów realizacji Programu w porównaniu do 2016 roku wynika głównie ze znacznego obniżenia kosztów w priorytecie 5 na zadaniu: Poprawa funkcjonowania i standardów pracy służb oraz warunków obsługi mieszkańców w placówkach odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i porządek publiczny oraz niewykazywania projektów finansowanych za środków zewnętrznych w priorytecie 3.

Potrzeby na 2018 rok związane z realizacją „Gminnego programu wspierania rodziny”

Potrzeby finansowe na 2018 rok zostały przedstawione w Programie przyjętym Uchwałą Nr LII/1052/18 Rady Miasta Katowice z dnia 25 stycznia 2018 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego programu wspierania rodziny na lata 2018-2020”. W oparciu o realizowane w latach 2015-2017 działania, które zostały przedstawione także w podsumowaniu zawartym w niniejszym sprawozdaniu, został opracowany nowy Program, który w obejmuje następujące priorytety:

- Priorytet 1: Wspieranie funkcjonowania rodziny;
- Priorytet 2 Wspieranie edukacji, rozwoju dzieci i młodzieży, organizacja wolnego czasu;
- Priorytet 3 Wspieranie funkcjonowania rodzin ze specyficznymi trudnościami, stanowiącymi zagrożenia rozwoju społeczno-emocjonalnego dzieci;
- Priorytet 4: Przeciwdziałanie ubóstwu rodzin z dziećmi i zabezpieczenie socjalne.

W nowym programie nie ujęto zadań z zakresu poprawy bezpieczeństwa ponieważ dedykowany jest im „Program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego w 2018 roku”.